

PISMO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW RAJGRODU

Rajgródzkie ECHA

* ROK XVI * NR II-20 (189-190) * LISTOPAD-GRUDZIEŃ 2005 R. * CENA 2 zł * ISSN 1427-9037 *

W NUMERZE * W NUMERZE * W NUMERZE * W NUMERZE

UROCZYSTE OTWARCIE GIMNAZJUM
Pobudowaliśmy szkołę na miarę XXI wieku

WIĘSCI Z GRODU RAJ
Dwie sesje Rady Miejskiej - podatki i kafe

KONTYNUATORZY PUŁKOWYCH TRADYCYJ
Poczet sztandarowy 9. psk z Grajewa w USA

RYDZEWÓ BAŚNIAMI ZAKWITŁO
Godne upamięnienia
Hansa Christiana Andersena

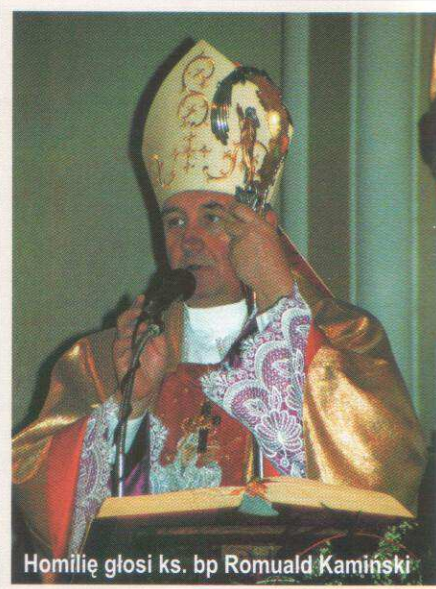

Pełnych miłości, pokoju, rodzinnego ciepła
Świąt Bożego Narodzenia
oraz pełni błogosławieństwa Bożego
w Nowym 2005 Roku
życzą naszym Czytelnikom
"Rajgródzkie Echa" i Zarząd TMR

10 XI 2005 R. UROCZYSTE OTWARCIE GIMNAZJUM IM. KS. JÓZEFA RADWAŃSKIEGO W RAJGRODZIE

Msza św. w kościele: (od lewej) ks. H. Mojżuk, ks. A. Gawrychowski, ks. bp R. Kamiński, ks. T. Wilga, ks. T. Białous, C. Pieńczykowski, M. Podlecki

Homilię głosi ks. bp Romuald Kamiński

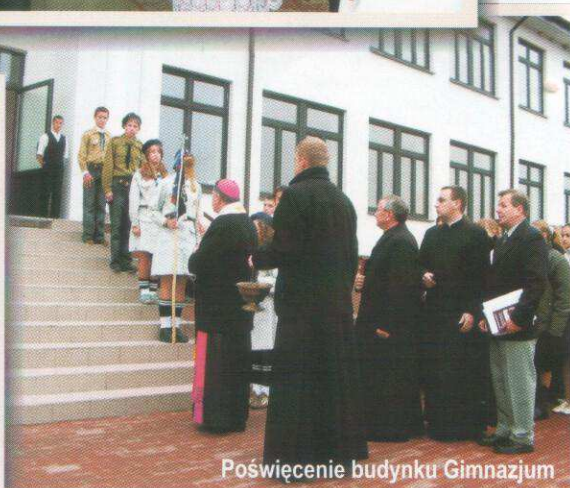
Nauczyciele Gimnazjum w procesji z darami

Burmistrz Zygmunt Dziadziak przecina wstęgę

Dyrektor Zygmunt Tarnacki opowiada o patronie szkoły

Poświęcenie budynku Gimnazjum

Przemawia starosta Jarosław Augustowski

Występ artystyczny uczniów Gimnazjum

Społeczność gminy Rajgród otrzymała szkołę na miarę XXI wieku

UROCZYSTE OTWARCIE GIMNAZJUM

Po prawie pięciu latach budowy społeczność gminy Rajgród doczekała się uroczystego otwarcia nowoczesnego obiektu Gimnazjum w Rajgrodzie. Piętrowy zasadniczy budynek dydaktyczny dopełniają także ważne dwa skrzydła; jednym z nich, położonym od zachodu, jest hala sportowa, zaś od wschodu biblioteka z czytelnią (na piętrze) i blok żywieniowy ze stołówką (na parterze). Całość położona jest na nowym osiedlu Rongart, tuż nad wysokim brzegiem wschodniej zatoki Jeziora Rajgrodzkiego. Przed frontem szkoły nowe chodniki, droga dojazdowa i polbrukowe parkingi dla autobusów oraz dużo miejsca do zagospodarowania. W najbliższej przyszłości powstaną tu boiska i miejsca rekreacyjne.

Całość inwestycji kosztowała prawie 8,5 mln zł, z czego 62% pochodziło z funduszy własnych gminy.

W przeddzień Święta Niepodległości, 10 listopada 2005 r., w czwartek, odbyła się doniosła uroczystość oddania obiektu Gimnazjum do użytku. Społeczność szkolna: uczniowie, nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice oraz władze samorządowe, zaproszeni goście i wszyscy zainteresowani spotkali się najpierw w rajgrodzkim sanktuarium na okolicznościowej Mszy św. Nabożeństwu przewodniczył Biskup Pomocniczy Elcki - ks. bp Romuald Kamiński, a w koncelebrazie udział wzięli: ks. prałat Hieronim Mojżuk - rajgrodzki proboszcz i dziekan, ks. Artur Gawrychowski - proboszcz parafii w Rydzewie, ks. Tomasz Wilga

- proboszcz parafii pw. św. Ojca Pio w Grajewie i ks. Tadeusz Białous. W homilii Ksiądz Biskup powiedział m. in.: - W tym całym procesie współdziałania z Bogiem znajduje się szkoła. Lata pracy z pedagogami i rodzicami są niezwykle ważne. To właśnie wówczas dokonuje się to, o czym możemy później powiedzieć, że właśnie wtedy odkryliśmy czym jest mądrość i staliśmy się mądrzy. Któż z nas nie chce być mądry? Dlatego tak ważny jest czas tych lat spędzonych w szkole, zwłaszcza wtedy, kiedy dorastamy, kiedy staramy się zrozumieć wiele spraw, które do tej pory wydawały się być wielką tajemnicą. Chcemy ten czas wykorzystać jak najlepiej.

(...)Bo to jest zadanie dla szkoły: tak uformować młodego człowieka, bardzo podatnego, zarówno na dobro i na zło, by o nim potem potomni mogli powiedzieć: - Oto byliśmy świadkami, że był wśród nas, żył, pracował ktoś, kto „przeszedł przez życie wszystkim dobrze czyniąc”.

Myślę, że potomni o naszym patronie mają również takie samo zdanie. Wiele przeżył w życiu, wiele wycierpiał, ale też zapisał się w tutejszej społeczności, jako osoba, która o tę wspólnotę bardzo dbała. Myślę, że patron pasuje do naszych czasów, tym bardziej, że był inicjatorem budowy istniejącej szkoły. Dzisiaj bardzo potrzeba takich ludzi, którzy by dbali o sprawy Boże i o sprawy ludzkie; o wspólnotę parafialną i o wspólnotę ludzi tutaj żyjących i pracujących.

Po zakończonej Mszy św. wszyscy udali się przed wejście główne rajgrodzkiego gimnazjum. Uroczyste przecięcie wstęgi i poświęcenie Gimnazjum poprzedził raport ucz. Kamili Kostrzewskiej o gotowości uczniów do uroczysto-

ści zdany dyrektorowi szkoły i hymn państwowy odegrany przez orkiestrę dęta Domu Kultury pod kierunkiem dyr. Wiesława Gajdzińskiego. Burmistrz Rajgrodu - Zygmunt Dziądziałek powitał gości, społeczność szkolną i wszystkich zgromadzonych. Przecięcia wstęgi dokonali: ks. bp Romuald Kamiński, przewodniczący RM - Stanisław Ziuzia, burmistrz Zygmunt Dziądziałek.... Podczas poświęcenia murów szkoły Ksiądz Biskup wygłosił okolicznościowe błogosławieństwo, które zawiera także znamienne słowa: Niech w tym domu przeznaczonym do wychowania i kształcenia młodzieży oraz rozwoju nauki, uczniowie i nauczyciele, przeniknięci słowami Prawdy, dają świadectwo życia chrześcijańskiego i całym sercem trwają w jedności z Chrystusem-nauczycielem”.

Po poświęceniu nowo wybudowanego Gimnazjum wszyscy zebrani udali się do sali sportowej, gdzie najpierw miała miejsce uroczysta XXV sesja Rady Miejskiej, którą prowadził przewodniczący Stanisław Ziuzia. Na wstępie odczytał uchwałę Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 30 czerwca 2005 r., nadającą Gimnazjum w Rajgrodzie imię ks. Józefa Radwańskiego, i przekazał tekst uchwały na ręce dyrektora Zygmunta Tarnackiego.

Burmistrz Rajgrodu - Zygmunt Dziądziałek wygłosił okolicznościowe przemówienie, w którym głównie odniósł się do poszczególnych etapów budowy: - Decyzję o budowie nowego obiektu szkolnego wymusiła na samorządzie ustawa o systemie oświaty. Zapisano w niej, że nauka w gimnazjach ma być prowadzona w osobnych samodzielnych obiektach.

Realizując wymogi ustawy Rada Miejska w Rajgrodzie w dniu 26.03.1999 r. podjęła uchwałę w sprawie docelowej lokalizacji i budowy Publicznego Gimnazjum w Rajgrodzie. Projekt budowlany wykonał architekt Zbigniew Suszyński z Augustowa.

W dniu 14.11.2000 r. podpisano umowę na wykonanie budowli z firmą „Robex” z Elku.

8 grudnia 2000 r. Rada Miejska podjęła uchwałę o zaciągnięciu kredytu w wysokości 3 mln zł z przeznaczeniem 2,7 mln zł na budowę Gimnazjum i 300 tys. zł na budowę stacji uzdatniania wody w Rajgrodzie. Do końca 2000 r. na budowę Gimnazjum wydatkowano 322.427 zł. Były to środki własne gminy. W 2001 r. za roboty budowlane zapłacono 1.750.000 zł ze środków własnych gminy.

W 2002 r. wydano na budowę 856.627 zł ze środków własnych. W tym też roku otrzymaliśmy 200.000 zł pomocy finansowej, pochodzących z kontraktu z Rządem.

Finansowanie budowy w 2003 r. było dokonywane w sposób następujący: 403 tys. zł pochodziło z budżetu gminy oraz 732 tys. zł ze środków UKFiS, przyznanych gminie przez Zarząd Województwa Podlaskiego.

Trzeba przyznać, że były to środki zbyt szczupłe w stosunku do potrzeb budowy. Po wielu staraniach w roku 2004 otrzymaliśmy wsparcie Zarządu Województwa, który przyznał na tę budowę kwoty: 408 tys. zł na dokończenie sali gimnastycznej (w tym 100 tys. zł na wyposażenie); kontrakt z Rządem na sumę 800 tys. zł. Środki własne wyniosły w 2004 r. 314.800 zł.

Chcę tu podziękować za głębokie zrozumienie przez Zarząd Województwa Podlaskiego problemu budowy tego obiektu (Marszałek Jan Kamiński i Karol Tyłenda).

Przewodniczący Stanisław Ziuzia przecina wstęgę

W roku 2004 został też wyłoniony inny wykonawca. Zostało nim Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego „Budopol-Suwałki”. Zaczął się wyraźny postęp w budowie obiektu.

Rok 2005 jest rokiem najważniejszym dla całego przedsięwzięcia. Wydatkowaliśmy w bieżącym roku 2.482.600 zł; z tego 400 tys. zł decyzją Zarządu Województwa (kontrakt z Rządem), 700 tys. zł dotacja z Ministerstwa Edukacji i Sportu oraz 1382.400 zł ze środków budżetu gminy. Łącznie budowa kosztowała 8.476.700 zł. Środki z Ministerstwa Edukacji i Sportu w wysokości 1.840.000 zł (21.7%), środki z kontraktów z Rządem w wysokości 1.400.000 zł (16%), środki budżetu gminy w wysokości 5.030.000 zł (62%).

To, co za te pieniądze zostało zbudowane, zobaczycie Państwo sami. Budowa trwała długo i była realizowana siłami samorządu. Nie wyłoniliśmy inwestora zastępczego.

Odbiór końcowy nastąpił w dniu 30 września bieżącego roku. Ostatnia faktura została opłacona. Dziś, stając tu przed wami, chcę podziękować radnym obu kadencji Rady za właściwe i rozumne podejście do potrzeby zbudowania w rajgrodzkiej gminie szkoły wraz z salą gimnastyczną i blokiem żywienia oraz pomieszczeniami do zajęć pozalekcyjnych. Zarząd i Rada Gminy zaciągnęła pożyczki i kredyty by oddać obiekt do użytku. Dziękuję społeczeństwu gminy za cierpliwość i zrozumienie poniesienia tak wielkich wydatków na te inwestycje, przez co opóźniły się budowy wodociągów i dróg.

Składam serdeczne podziękowania Zarządowi Województwa Podlaskiego za spolegliwe decyzje finansowe i przychylność w przyznawaniu nam środków z kontraktów z Rządem oraz środków UKFiS na część sportową szkoły (Marszałkowi Krzyżewskiemu i wice Marszałkowi Tołwińskiemu)

Dziękuję Wojewodzie Podlaskiemu i Kuratorium Oświaty w Białymstoku za popieranie naszych starań. Wspólnym wysiłkiem i odważnymi acz rozsądnymi decyzjami organizacyjnymi i finansowymi zbudowaliśmy szkołę na miarę potrzeb edukacyjnych i wychowawczych młodego pokolenia. Oddając dzisiejszy obiekt we władanie społeczności kadry pedagogicznej, a przede wszystkim młodzieży, wyrażamy nadzieję, że będzie on służył jak najlepiej wychowaniu młodego pokolenia córek i synów rajgrodzkiej ziemi.

Burmistrz Z. Dziądziałak odczytał list od posła Jarosława Zielińskiego, który gratulował samorządowi i mieszkańcom gminy oddania do użytku nowej szkoły. Przyszły wiceminister oświaty przeprosił za nieobecność z powodu sesji Sejmu, podczas której głosowane było wotum zaufania dla Rządu.

Dyrektor Gimnazjum im. ks. Józefa Radwańskiego w Rajgrodzie - Zygmunt Tarnacki wyraził radość, że jako gospodarz obiektu ma pomieszczenia umożliwiające przyjęcie tak wielu zacnych gości. Przypomniał zebranym, że w dniu 15 listopada 2000 r. na placu budowy wbił pierwszy pał pod konstrukcję fundamentów. Podziękował burmistrzowi, władzom samorządowym oraz wszystkim, którzy przyczynili się do pobudowania szkoły na miarę XXI wieku. Odnosząc się do patrona Gimnazjum, wspomniał sympozjum historyczne, które odbyło się 10 listopada 2003 r. w rajgrodzkim kościele, gdzie odbyła się promocja książki napisanej przez ks. Tadeusza Białousa i Janusza Sobolewskiego pt. „Ks. Józef Radwański. Trudności człowieka hartują”. Powiedział: - Wielu ludzi, zwłaszcza tych nie związanych z Rajgrodem, bardzo często zadaje mi pytanie o patrona

naszego Gimnazjum: Kim był ów Ksiądz Radwański? Czym się zastężył, że Gimnazjum nosi jego imię? Najczęściej wówczas odwołuję się do recenzji książki, którą to recenzję napisał ks. prof. Kazimierz Łatak i cytuję taki oto fragment: „Księdza Radwańskiego możemy śmiało nazwać kamieniem rzuconym na szaniec albo ziarnem, które obumarło dla naszej wolności. Dla Boga, honoru i Ojczyzny oddał wszystko. Dzięki takim ludziom jak on Polska nie zginęła, pozostała na mapie Europy, choć odarto ją znacznie z ziemi i dóbr kultury.”

W imieniu Rady Rodziców głos zabrała przewodnicząca Danuta Klepacka: - Chciałabym serdecznie podziękować władzom samorządowym: radnym dwóch kadencji oraz Panu Burmistrzowi za wybudowanie naszym dzieciom tak pięknej szkoły.

W imieniu uczniów podziękowanie złożyła przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego - ucz. Kamila Kostrzewska.

Jako pierwszy, spośród licznie przybyłych gości, głos zabrał starosta Jarosław Augustowski, który przypomniał, że gmina Rajgród do tego roku była jedyną w powiecie nie posiadającą sali sportowej. Oddanie do użytku obiektu Gimnazjum z tak wspaniałą salą sportową jest wielkim wydarzeniem dla społeczności lokalnej. Przypomniał również słowa Księdza Biskupa wypowiedziane podczas homilii o mądrości, którą uczniowie mają możliwość wynieść z tak wspaniałych murów.

Przedstawiciel Marszałka Województwa Podlaskiego – Jan Kowalski – radny Sejmiku Województwa Podlaskiego serdecznie pogratulował władzom samorządowym i mieszkańcom gminy tak wspaniałej szkoły.

Przedstawiciele poszczególnych samorządów oraz instytucji składali gratulacje i przekazywali okolicznościowe prezenty; m. in. Burmistrz Grajewa - Krzysztof Waszkiewicz - książki historyczne, Przedstawiciele Banku Spółdzielczego w Szczuczynie - Mirosław Rainko i Stanisław Kossakowski - wielotomową encyklopedię.

Po wystąpieniach gości młodzież gimnazjalna zaprezentowała montaż słowno-muzyczny nawiązujący do kolejnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz do patrona szkoły. Wykorzystując książkę „Ks. Józef Radwański. Trudności człowieka hartują” ukazano działalność niepodległościową w okresie okupacji sowieckiej swego patrona. Montaż przygotowała mgr Teresa Stryjecka.

Następnie wszyscy udali się na zwiedzanie obiektu szkolnego. Przestrzenne korytarze, obszerne i doskonale doświetlone sale dydaktyczne z dodatkowymi pomieszczeniami dla nauczycieli, biblioteka z czytelnią oraz poziom stołówkowo-żywniowy robiły na zwiedzających niezapomniane wrażenie. Goście wpisywali się do wyłożonej książki pamiątkowej.

Przed wejściem na stołówkę, gdzie zaproszeni zostali ugoszczeni poczęstunkiem, swoje produkty w niezwykle atrakcyjny sposób reklamowali bracia: Stanisław i Zdzisław Zielińscy - właściciele Zakładu Przetwórstwa Mięsnego „Europa” oraz można było skosztować produktów nabiałowych Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekoop” w Grajewie.

Oddanie do użytku nowej szkoły było zawsze historycznym, doniosłym wydarzeniem w danej społeczności lokalnej. W dobie współczesnej jest z pewnością również czymś wyjątkowym i mało prawdopodobne, aby w najbliższych dziesięcioleciach powtarzałym.

J.S.

Homilia

**Biskupa Pomocniczego Elckiego - ks. Romualda Kamińskiego
wygłoszonapodczas Mszy św. okolicznościowej w kościele parafialnym
w Rajgrodzie w czasie uroczystości otwarcia nowego Gimnazjum
im. ks. Józefa Radwańskiego
w dniu 10 listopada 2005 r.**

Pozdrawiam bardzo serdecznie wszystkich zgromadzonych na dzisiejszej, bardzo podniosłej, uroczystości: duchowieństwo z miejscowym proboszczem - księdzem prałatem Hieronimem, władze szkolne, gminne, także gości z innych ośrodków szkolnych i gminnych, Was - droga młodzieży oraz wszystkich, którzy dzisiaj razem z nami wspólnie modlą się o Boże błogosławieństwo dla nowego Gimnazjum im. ks. Józefa Radwańskiego. Kończy się ten etap budowy, przyspasabiania. Oto jesteśmy świadkami, że zamysł, który powstał kilka lat temu, w czasach trudnych, ale śmiało podjęty i z ufnością realizowany, doczekał się dzisiaj finału bardzo błogosławionego. Oto mamy szkołę i dzisiaj prosimy miłosiernego Boga, aby pobłogosławił to dzieło, aby w tej szkole jak najdłużej i jak najobficiej spoczywało Boże błogosławieństwo, aby z tej szkoły korzystała młodzież Rajgradu i okolic. Każdy z nas, będący tutaj w świątyni, myślę, że bardzo dobrze rozumie czym jest ośrodek szkolny danej społeczności. Jest to coś niebywale ważnego i drogiego - ośrodek szkolny, gdzie kształtują się umysły, serca i postawy. Gdzie młodzież spędza czas tak istotny w jej rozwoju. Przy tym urabianiu młodego serca uczestniczy wielu ludzi; najpierw rodzice, potem nauczyciele, duszpasterze, a także wielu ludzi przygodnych, o których nawet trudno domyślać się, że wprost biorą udział w tym procesie wychowawczym. Ale mogli również poprzez swoje bycie, poprzez swój udział w społeczeństwie, poprzez swój przykład, czy też, jak niektórzy, przez cichą modlitwę za młode pokolenie towarzyszą właśnie w przygotowaniu młodych ludzi do pełni życia.

Dzisiaj, w pierwszym czytaniu, tak się pięknie złożyło, że byliśmy świadkami bardzo istotnego fragmentu zaczerpniętego z Księgi Mądrości. Cały ten fragment nosi nazwę „pochwały mądrości”. Zobaczcie najmilsi, jak się to pięknie składa, że samo Słowo Objawienia przychodzi nam niejako z pomocą właśnie w tym dniu otwarcia szkoły. Do szkoły idziemy po to, aby czerpać mądrość, aby stać się mądrymi. I nie jest to proste, aby powiedzieć, co człowiek ma czynić w życiu, aby stać się mądrym. To jest proces bardzo złożony, długi i mozolny. Trzeba wielu sił i pomocy ze strony innych, aby człowiek stał się mądrym. Najczęściej, jeżeli mówimy o mądrości i ludziach mądrych, to kojarzy się nam, że są to ludzie wykształceni, którzy swoim intelektem, swoim rozumem posiadli wiele, wiele wiadomości; poznali świat, poznali rzeczywistość przyrody, Kosmosu, Ziemi, zjawisk, którzy są obcy w znajomości bardzo wielu rzeczy. To są ludzie mądrzy. Tak się nam drodzy zdaje. Ale lepiej byłoby w tym miejscu powiedzieć - to są ludzie uczeni. Natomiast my chcemy być ludźmi mądrymi. I to pierwsze czytanie z Księgi Mądrości przychodzi nam dzisiaj z pomocą. Dobrze było by, aby przychodziło z pomocą wszystkim, którzy z tej szkoły, z tego Gimnazjum będą korzystać. Chcemy z tej szkoły wyjść mądrymi, a nie tylko uczonymi. Co, najmilsi, trzeba uczynić, aby być uczonym i mądrym, a nade wszystko mądrym?

Mądrość to jedna z cech samego Stworzyciela i nie sposób zapamiętać nawet jakimi określeniami dzisiaj autor Księgi Mądrości opisuje właśnie tę cechę Bożą. My jesteśmy dziećmi i dziedzicami samego Boga, więc chcemy, aby sam Ojciec udzielał nam swego daru, żebyśmy również my, tak jak Bóg, stawali się mądrymi. Bóg w swojej mądrości przygarnia nas do siebie; chce abyśmy z jego mądrości jak najwięcej skorzystali. A co to znaczy być mądrym po Bożemu?

Proste jest to określenie, ale bardzo trudne w wypełnieniu. Mądrym być - to starać się rozumieć życie swoje według tego, jak Bóg je nam zaplanował. I chcemy tego. Każdy z nas chce odgadnąć, jaki jest zamysł Boży w stosunku do nas. I ten, kto ten zamysł odgadnie najlepiej, o tym możemy powiedzieć, że jest człowiekiem mądrym, bo postępuje z wolą i nakazami samego Boga. Pan Bóg obmyślił dla nas drogi wspaniałe, dlatego, że jesteśmy mu bardzo drodzy.

On nas miłuje pełnią swojej miłości, dlatego jesteśmy tak bardzo cenni w jego oczach. Nie raz się tak zdarza, że my sami w swoich oczach jesteśmy daleko mniej i poważniej traktowani od tego, jak traktuje nas Bóg i jakimi nas widzi, i jakimi nas chce widzieć. Pan Bóg miłuje nas i ceni bardzo. Dlatego tak ważnym jest wsłuchiwanie się każdego dnia w to, co Bóg do nas mówi. Starajmy się zrozumieć intencję Stwórcy w stosunku do nas: Jakimi chce nas widzieć? Jaki zamiar ma ma co do naszego życia? Jakie funkcje w życiu nam obmyślił? Jakim powołaniem nas obdarzył? Do jakich celów nas posyła?

Nie mówię o tym hałasie, który jest na drodze, ale o tym hałasie, który jest w naszym umyśle. Tak wiele spraw przetacza się nam przez głowę, o wielu sprawach myślimy. Musi się jednak znaleźć odrobina czasu każdego dnia, żeby wyciszyć się, żeby usłyszeć to - co Bóg do nas mówi. Człowiek, jeżeli zechce to usłyszeć, to usłyszy to, bo są to ważne myśli, które pochodzą od samego Boga.. To on nam wyznacza nasze drogi, wyznacza zadania i mówi jakie jest nasze powołanie.

W tym całym procesie współdziałania z Bogiem znajduje się szkoła. Lata pracy z pedagogami i rodzicami są niezwykle ważne. To właśnie wówczas dokonuje się to, o czym możemy później powiedzieć, że właśnie wtedy odkryliśmy czym jest mądrość i staliśmy się mądrzy. Któż z nas nie chce być mądry? Dlatego tak ważny jest czas tych lat spędzonych w szkole, zwłaszcza wtedy, kiedy dorastamy, kiedy staramy się zrozumieć wiele spraw, które do tej pory wydawały się być wielką tajemnicą. Chcemy ten czas wykorzystać jak najlepiej. Dlatego dzisiaj prosimy Pana Jezusa, aby błogosławił tej szkole, by błogosławił wszystkim uczniom, pedagogom, dyrekcji i pracownikom szkoły oraz władzom, które dbają o to, aby ta szkoła istniała. Dziękujemy i prosimy za tych, którzy modlitwą wspierali to dzieło, bo i tacy są, którym bardzo zależy, aby dzieci i młodzież miały właściwy i dobry, błogosławiony czas na to, by móc wzrastać w łasce u Boga i u ludzi.

Nie wiem, czy pamiętacie, ale w Piśmie Świętym, w sposób tak nieco ukryty, jest przedstawiony krótki życiorys Pana Jezusa. Można czytać Pismo Święte i tego życiorysu nawet nie zauważyć, a najważniejsze jest to jedno zdanie: „Przeszedł przez życie wszystkim dobrze czyniąc”.

Dobrze byłoby, aby szkoła tym życiorysem Pana Jezusa bardzo się przejęła. Bo to jest zadanie dla szkoły: tak uformować młodego człowieka, bardzo podatnego, zarówno na dobro i na zło, by o nim potem potomni mogli powiedzieć: - Oto byliśmy świadkami, że był wśród nas, żył, pracował ktoś, kto „przeszedł przez życie wszystkim dobrze czyniąc”.

Myślę, że potomni o naszym patronie mają również takie samo zdanie. Wiele przeżył w życiu, wiele wycierpiał, ale też zapisał się w tutejszej społeczności, jako osoba, która o tę wspólnotę bardzo dbała. Myślę, że patron pasuje do naszych czasów, tym bardziej, że był inicjatorem budowy istniejącej szkoły. Dzisiaj bardzo potrzeba takich ludzi, którzy by dbali o sprawy Boże i o sprawy ludzkie; o wspólnotę parafialną i o wspólnotę ludzi tutaj żyjących i pracujących. Mamy nadzieję, że jest u Boga, tym bardziej, naszym orędownikiem wstawiającym się za nami.

Cieszę się, Najmilsi, że w Rajgrodzie, dla tego miasta i dla tej wspólnoty i dla okolicy, rodzi się nowy ośrodek szkolny. To jest i będzie ostoją wielkiego dobra, które każdego dnia będzie się tam rodzić. Na codzien trudno to zauważyć, ale kiedy patrzy się z perspektywy na każdą szkołę, to można powiedzieć właśnie takie słowa: jest to dom, ośrodek, wspólnota, w której rodzi się dobro. Młodzież, nauczyciele, pracownicy są tutaj wyjątkowymi współpracownikami samego Stwórcy. Dlatego bardzo Was proszę, módlmy się dzisiaj bardzo gorliwie, aby to - co będzie niedługo poświęcone, rzeczywiście było na chwałę Bożą i ku zbawienemu pożytkowi nas wszystkich.

Szczęść Wam Boże.

„...potęgę Rzeczypospolitej fundować należy na młodym pokoleniu, iż Jej moc i tężyznę krzepić może zgodny wysiłek całego społeczeństwa, skierowany do osiągnięcia celów dobru publicznemu trwale służących...”

(z aktu erekcyjnego budowy szkoły w Rajgrodzie, 19 IX 1937 r.)

JAK BUDOWANO GIMNAZJUM W RAJGRODZIE?

Kiedy w 1999 r. wprowadzano cztery wielkie reformy w naszym państwie, nie mieliśmy złudzeń, że najtrudniejszą dla naszej gminy będzie reforma oświaty. Funkcjonowało wówczas w gminie 9 szkół podstawowych i 1 filia. Reforma zakładała sześcioklasowe szkoły podstawowe w miejsce ośmioklasowych oraz trzyletnie gimnazja w każdej gminie. Byłem wówczas radnym, członkiem Zarządu Miejskiego i jako byłemu nauczycielowi dwóch wiejskich szkół podstawowych przyszło mi się zmierzyć z wewnętrznym dylematem: Likwidować, czy dalej utrzymywać małe szkoły? A jeśli utrzymywać - to za co? Nie miałem natomiast żadnych wątpliwości, podobnie jak wszyscy wówczas radni i Burmistrz, że należy budować budynek dla przyszłego Gimnazjum. Jedyne, co nas w poprzedniej Radzie dzieliło, to lokalizacja Gimnazjum. Była grupa radnych, którzy biorąc za podstawę centralne położenie Beldy w gminie, właśnie tu widzieli przyszłe gimnazjum. Już 23 lutego 1999 r. zdecydowano, że tymczasową siedzibą Gimnazjum w Rajgrodzie będzie budynek rajgrodzkiej podstawówki. Żadny z pozostałych budynków szkolnych na terenie gminy nie spełniał wymogów stawianych nowoczesnej szkole, jaką z założenia miały być gimnazja. W dniu 26 marca tegoż roku uchwałą Rady Miejskiej powołano Gimnazjum w Rajgrodzie, a jego dyrektorem mianowano mgr. Zygmunta Tarnackiego, nauczyciela historii w Szkole Podstawowej w Rajgrodzie. Od września 1999 r. rozpoczęła się nauka w rajgrodzkim Gimnazjum, które w następnych latach rozszerzało się o nowe roczniki. Klas lekcyjnych w szkole podstawowej zabrakło, więc wykorzystano pomieszczenia w byłym ośrodku zdrowia.

Mało kto dziś już pamięta, że po debacie o lokalizacji Gimnazjum w Rajgrodzie pierwotnie zakładano jego budowę przy ul. Zabielskiego, na jej lewej stronie jadąc od ul. Warszawskiej, na części stromego zbocza i dość rozległej niecki. W planach zagospodarowania miasta był to teren przeznaczony pod usługi oświatowe. Niskie posadowienie przyszłego gmachu szkolnego budziło pewien niepokój u burmistrza Dziądziaka i radnych z Rajgrodu. Myślałem wówczas o innym wspaniałym miejscu nad Jeziorem Rajgrodzkim, ale podczas pewnego spotkania z burmistrzem on mnie uprzedził i wskazał to samo miejsce. Kiedy z całym Zarządem pojechaliśmy naocznie przekonać się o walorach „starego” i „nowego” miejsca pod lokalizację Gimnazjum, nikt nie miał wątpliwości, że trzy hektary gruntu nad wysokim brzegiem jeziora są wręcz wymarzoną miejscem dla naszej inwestycji. Należało jak najszybciej zmienić przeznaczenie tego terenu i rozpocząć budowę. Architekt z Augustowa - Zbigniew Suszyński wykonał projekt Gimnazjum, według założeń intencyjnych opracowanych przez ówczesne-

go zastępcę dyrektora SP w Rajgrodzie - Mieczysława Giształowicza. W drugiej połowie 2000 r. ogłoszono przetarg na budowę Gimnazjum, który spośród 9 oferentów rozstrzygnięto 30 października. Wygrało przedsiębiorstwo „Robex” z Elku za kwotę 5 mln 700 tys. zł. W dniu 14 listopada 2000 r. w Urzędzie Miejskim podpisano umowę z wykonawcą. Ze strony inwestora (Zarządu Miejskiego w Rajgrodzie umowę podpisali: burmistrz - Zygmunt Dziądziak i zast. burmistrza - Jarosław Kuczyński; ze strony wykonawcy (firmy „ROBEX”): prezes - Tadeusz Grygo i członek Zarządu „ROBEX”-u - Stanisław Tylman. Atmosfera tej chwili była podniosła i dość optymistyczna; szefem „Robexu” był rajgrodzianin, który zapowiedział dołożyć wszelkich starań w jak najszybszym wykonaniu tej największej w dziejach gminy inwestycji.

W grudniu 2000 r. zobowiązałem się do przygotowania tekstu aktu erekcyjnego i uroczystości wmurowania kamienia węgielnego. Po porozumieniu się z wykonawcą, kiedy wylano już ławy fundamentów i zaczęto murować piwnice, doniosło to wydarzenie ustaliliśmy na dzień 18 grudnia. Najpierw przedstawiciele władz samorządowych, zaproszeni goście i przedstawiciele społeczności szkolnej spotkali się w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie. Poinformowałem wszystkich o porządku, a ówczesny przewodniczący Rady Miejskiej - Zbigniew Poniatowski odczytał tekst aktu erekcyjnego. Oto jego kilka fragmentów:

„Miało to miejsce dnia 18 grudnia 2000 roku w mieście Rajgrodzie, pod koniec Roku Wielkiego Jubileuszu dwóch tysięcy lat od narodzin Jezusa Chrystusa, w dwudziestym trzecim roku pontyfikatu Jana Pawła II - Papieża Polaka

(...)Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 26 marca 1999 roku Burmistrz Miasta Rajgrodu wydał w dniu 15 kwietnia 1999 roku akt założycielski szkoły publicznej, którą nazwano Gimnazjum w Rajgrodzie.

(...)Mając zakorzenione w swej świadomości przeświadczenie, że przyszłość Ojczyzny budować należy na wartościach kultury chrześcijańskiej, przy jednoczesnym zaszczepianiu treści patriotycznych i ogólnoludzkich wartości jednoczącej się Europy, budynek Gimnazjum w Rajgrodzie, w którego fundamenty niniejszy akt w dniu dzisiejszym wmurowujemy, służyć będzie wykształceniu i wychowaniu wielu pokoleń uczniów z gminy Rajgród. Oni to, w fundamenty swej szkoły, wraz z kamieniem węgielnym wkładają ziemię pobraną spod pomnika na Grzędach - upamiętniającego działalność 9. Pułku Strzelców Konnych Armii Krajowej w lecie 1944 roku i spod krzyża w Tamie - upamiętniającego bitwę pod Rajgrodem z maja 1831 roku i działalność powstańców styczniowych w 1863 roku...”

Następnie przystąpiono do podpisania aktu, który w imieniu Podlaskiego Kuratora Oświaty podpisali: Zbigniew Kosakowski i Tomasz Kostromski. W imieniu władz powiatowych podpisy złożyli: Jarosław Augustowski - wicestarosta grajewski i Eugenia Kulesza - przewodnicząca Rady Powiatu. Następnie podpis złożył dziekan rajgrodzki ks. Hieronim Mojżuk, członkowie Zarządu Miejskiego: Zygmunt Dziądziak - burmistrz, Jarosław Kuczyński - zastępca burmistrza, Czesław Karwowski, Czesław Pieńczykowski, Jerzy Pieńczykowski, Janusz Sobolewski. Gimnazjum reprezentowali: Zygmunt Tarnacki - dyrektor, Arkadiusz Klimaszewski, Teresa Stryjecka, Leszek Warda - nauczyciele, Marian Sienkiewicz, Maria Fliszewska - przewodniczący i zast. przewodniczącego Rady

Rodziców oraz uczniowie reprezentujący samorząd szkolny: Gabriela Bieniewska, Ewelina Stryjecka, Przemysław Sienkiewicz. W imieniu Szkoły Podstawowej w Rajgrodzie: Janina Kalinowska – dyrektor i Mieczysław Giształowicz – zast. dyrektora, a następnie kierownik BOS – Maria Zimińska. W imieniu wykonawcy: Tadeusz Grygo – prezes PPUH „Robex” i Mieczysław Konopko – szef produkcji. Następnie podpisy złożyli radni poprzedniej kadencji. W krótkim wystąpieniu dyrektor Zygmunt Tarnacki podkreślił, że historycznie rzecz biorąc – od 1937 roku, kiedy to rozpoczęto budowę szkoły podstawowej, obecna budowa gimnazjum jest największą inwestycją w dziejach gminy. Następnie zaprosił zebranych do szkolnego gimbusa, którym udali się na plac budowy.

Kiedy wszyscy dotarli nad brzeg Jeziora Rajgrodzkiego, w miejscu, gdzie kończy się osiedle Rongart I ujrzeli wielki plac budowy na odkrytej połaci ziemi. We wstępie do modlitwy ks. proboszcz Hieronim Mojżuk powiedział: - Dzieło, które dzisiaj rozpoczynamy, winno rozbudzić naszą wiarę i naszą wdzięczność względem Boga. Znamy słowa psalmu: „Jeżeli domu Pan nie zbuduje, na próżno trzudzą się ci, którzy go wznoszą”. Jesteśmy w pewien sposób pomocnikami Boga. ...

Następnie we wspólnej modlitwie wyrażono intencję o pomysłność dla inwestora i budowniczych. Po modlitwie ks. dziekan poświęcił fundamenty nowej szkoły. Burmistrz Z. Dziadziak odczytał najważniejsze fragmenty z aktu erekcyjnego, który włożono do mosiężnej puszki. Do tejże puszki, staropolskim zwyczajem, podarowałem srebrną monetę, dziesięciozłotową, wydaną w 2000 roku przez NBP z okazji roku Wielkiego Jubileuszu, by tak wielkie dzieło budowy stanęło na dobrej monecie. Puszki zamknięto i burmistrz Z. Dziadziak ustawił ją w wymurowanej niszy narożnika budynku dydaktycznego, uczniowie symbolicznie posypali ją ziemią pobraną z miejsc pamięci narodowej (jak podano w akcie erekcyjnym) i przystąpiono do zamurowywania niszy. Każdy z obecnych miał możliwość „rzucenia kielnią” zaprawy murarskiej.

Zarząd Miejski, po nieudanych próbach likwidacji najmniejszych szkół w gminie nie miał wolnych środków na inwestycje, subwencja oświatowa była zbyt szczupła by zapewnić utrzymanie wszystkich szkół. Postanowiono zaciągnąć kredyt w wysokości 3 mln zł. Rada Miejska w dniu 8 grudnia 2000 r. jednogłośnie poparła projekt Zarządu. Pamiętam, że podczas jednego z posiedzeń Zarządu wynikło bardzo optymistyczne przekonanie, wręcz pewnik, że skoro na budowę Gimnazjum zaciągamy kredyt trzymilionowy, to budżet państwa z pewnością dołoży drugie tyle, bo przecież reforma oświaty to pomysł rządu, a nie nasz. Zakładaliśmy, że 1 września 2002 r. dokonamy uroczystego otwarcia nowego obiektu Gimnazjum z salą sportową i blokiem żywienowo-stołówkowym oraz biblioteką z czytelnią. Już podczas zaciągania kredytu na Gimnazjum okazało się, że 300 tys. z tej kwoty należy przeznaczyć, jako wkład własny gminy, celem pozyskania pewnych i znacznie większych środków finansowych na budowę stacji wodociągowej i wodociągu. Jeszcze w pierwszej połowie 2001 r. Burmistrz Rajgrodu był pełen optymizmu, co do zakładanego terminu oddania Gimnazjum do użytku. Niestety, okazało się już wkrótce, że dziesiątki wizyt w Białymstoku i Warszawie nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Pozyskiwał pewne kwoty dość regularnie, ale były to zbyt szczupłe środki, by założenia czasowe spełniły się. Symulacje zaś księgowe zapowiadały bardzo szczupłe lata: 2003 i 2004. W dodatku kryzys, wręcz

krach, dosięgnął wykonawcę - „Robex” upadł i w 2004 r. gmina zmuszona została wyłonić nowego wykonawcę, którym został suwalski „Budopol”.

Dzięki przeróżnym zabiegom udało się burmistrzowi Dziadziakowi pozyskać poważne środki finansowe z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu i już jesienią 2004 r. została ukończona i wyposażona sala sportowa. Potrzeba tej rangi obiektu sportowego w Rajgrodzie wyrażała się chociażby w jej „obleżeniu” przez chętnych do skorzystania z niej w pierwszych miesiącach od otwarcia. Nadal nie wykończony był zasadniczy budynek gimnazjalny, a ze względów organizacyjnych i odległości uczniowie nie korzystali z sali sportowej podczas lekcji wychowania fizycznego. Niestety, w maju br. przyszło władzom samorządowym przełknąć ciężką decyzję; wobec braku perspektyw na pozyskanie funduszy z zewnątrz postanowiono wstrzymać budowę. W dodatku okazało się, że zmiana wykonawcy oraz szereg prac inwestycyjnych, których projekt nie przewidywał, znacznie podrażają koszt budowy Gimnazjum.

W połowie roku okazało się, że wykonawca wykonał prace przekraczające możliwość zapłacenia ze środków budżetu gminy. Po wizytacji budowy, gdzie trwały już prace wykończeniowe, radni postanowili zaciągnąć kredyt i jak najszybciej ukończyć tę budowę. Burmistrz nadal czynił starania celem pozyskania funduszy pozabudżetowych, co przełożyło się na kwotę kilkuset tysięcy złotych pozyskanych od Marszałka Województwa. Zaś najbardziej optymistyczna wiadomość nadeszła z Warszawy od posła Jarosława Zielińskiego: Ministerstwo Edukacji Narodowej przyznało Rajgrodowi 700 tys. zł. Wówczas w samorządzie zapanowała radość oraz powszechne przekonanie, że Gimnazjum należy oddać do użytku we wrześniu 2005 r.

W grudniu 2004 r. społeczność gimnazjalna wybrała kandydata na patrona szkoły ks. Józefa Radwańskiego, proboszcza rajgrodzkiego w latach 1934-1941, wielkiego społecznika, budowniczego oraz patriotę zaangażowanego w tworzenie struktur konspiracyjnych podczas okupacji sowieckiej. Nie bez znaczenia na wybór tej postaci była książka biograficzna wydana w 2003 r. przez TMR oraz sympozjum historyczne, które to przedsięwzięcia były dziełem ks. Tadeusza Białousa, mojej skromnej osoby i wielu przyjaznych nam ludzi. Rada Miejska w Rajgrodzie w dniu 30 czerwca 2000 r. podjęła uchwałę o nadaniu Gimnazjum w Rajgrodzie imienia ks. Józefa Radwańskiego.

Powyższy tekst nie jest pełną historią budowy Gimnazjum w Rajgrodzie. Przytoczyłem jedynie zdarzenia, w których, jako radny dwóch kadencji, aktywnie uczestniczyłem. Miałem to wewnętrzne przekonanie, że z moim udziałem rodzi się coś wielkiego, niepowtarzalnego, jedynego w swoim rodzaju. Powstał obiekt, który będzie służył wielu następnym pokoleniom mieszkańców naszej gminy. Zapewne znacznie więcej miałby do powiedzenia burmistrz Dziadziak i jego najbliżsi współpracownicy zaangażowani w dzieło budowy Gimnazjum.

W języku polskim, w sferze werbalnej, zarówno kościół jak i szkoła mają podwójne znaczenie: odnoszą się do wspólnoty ludzi je tworzących, jak też do budowli. Niech więc jakość pracy ludzi zatrudnionych w nowej szkole ma odzwierciedlenie w wysokim poziomie wiedzy i umiejętności uczącej się tu młodzieży, na miarę wspaniałości nowych murów i piękna miejsca ich lokalizacji.

JANUSZ SOBOLEWSKI

opłatę za sześć miesięcy. Wynik ów zapis z praktyki, kiedy po odcięciu dopływu wody, skutkiem nie płacenia przez odbiorcę przez dłuższy czas, uregulował on należność i zwrócił się o ponowne przyłączenie się do wodociągu. Niestety, zaczął ponownie przez kilka miesięcy nie płacić za dostarczaną wodę.

Radni przyjęli dwie uchwały określające stawki za dostarczaną wodę, odbiór ścieków i odpadów komunalnych:

- w sprawie zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków (za 1 m³):
- zatwierdza się taryfy na zbiorowe zaopatrzenie w wodę z urządzeń komunalnych w kwocie:
  - 1) dla indywidualnych gospodarstw domowych - 2,53 zł netto,
  - 2) dla pozostałych odbiorców 3,30 zł netto;
- zatwierdza się taryfy na zbiorowe odprowadzenie ścieków do urządzeń komunalnych w kwocie:
  - 1) od indywidualnych gospodarstw domowych 3,00 zł netto,
  - 2) od pozostałych dostawców 3,70 zł netto;
- w sprawie ustalenia górnej granicy opłat za usuwanie odpadów komunalnych:
  - 1) za odbiór i składowanie odpadów z gospodarstw domowych - opłata miesięczna w wysokości 1,60 zł netto nagromadzonych przez jednego mieszkańca,
  - 2) za składowanie na wysypisku gminnym odpadów dostarczanych we własnym zakresie przez mieszkańców gminy - 10,00 zł za m³ netto,
  - 3) za usuwanie odpadów z posesji położonych na terenach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzenne pod budownictwo letniskowe - 53,00 zł netto rocznie,
  - 4) za odbiór i składowanie 1 m³ odpadów od użytkowników lokali użytkowych, obiektów handlowych, magazynowych i gastronomicznych - 23,30 zł netto.
  - 5) za składowanie 1 m³ odpadów dostarczonych na wysypisko spoza terenu gminy - 23,30 zł netto.

SPRAWY RÓŻNE

Radny Kazimierz Golubiewski zapytał o realizację postulatu, który zgłosił na posiedzeniu komisji, a dotyczącego rozwiązania sposobu zbierania folii po sianokiszonce. Zapytał też burmistrza o możliwość podłączenia do wody i kanalizacji kilku budynków na ul. Warszawskiej, w tym bloku mieszkalnego nr 11.

Odpowiadając na pierwszy postulat, kierownik ZGKiM - Eugeniusz Kołowski, poinformował zebranych, że w sąsiedniej gminie Bargłów Kościelny jest podmiot gospodarczy, który odbiera zużytą folię oraz inne opakowania foliowe i sznurki z tworzywa sztucznego. Zwracając się do sołtysów i radnych pochodzących ze wsi zaproponował zbiórki tych odpadów siłami swojego zakładu przynajmniej dwa razy w miesiącu. Zaapelował, aby przekazać wszystkim rolnikom, by w oznaczonym dniu wywieźli folię do głównej drogi. Kilku sołtysów zgłosiło postulat, aby zużytą folię, której stopy zalegają gospodarskie podwórka, odbierać bezpośrednio z posesji rolników. Kierownik E. Kołowski zaprotestował przeciw takiemu rozwiązaniu twierdząc, że ze względów czasowych byłoby to niewykonalne, a koszt paliwa znacznie przekroczyłby niewielki zarobek za zebraną folię i dostarczoną do podmiotu ją skupującego. Ostatecznie przyjęto rozwiązanie zbiórki zużytej folii w określone dni i wyłożonej przy drogach głównych w gminie.

Odpowiadając na drugi postulat radnego K. Golubiewskiego, burmistrz Z. Dziądziałek potwierdził, że blok nr 11 oraz pobliskie trzy domy mieszkalne w kierunku parku nie mają dostępu do wodociągu i kanalizacji. Aby sprawę sfinalizować należy wykonać projekt, wyłonić wykonawcę i wykonać, ale... Podane czynności muszą mieć pokrycie w zaplanowanych wydatkach budżetowych, a z oczywistych względów takiego zadania nie planuje się. Budżet gminy jest zbyt obciążony, a poza tym, zdaniem burmistrza, należy przed dostarczeniem wody i kanalizacji do bloku nr 11 wykonać ekspertyzę techniczną, bo zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mury tego bloku nie wytrzymają takiej modernizacji.

Radny Wojciech Więckowski, przedstawiając problem mieszkańców wsi Przestrzele i Skrodzkie, zwrócił uwagę na blakające się w tym rejonie bezpańskie psy.

Burmistrz Z. Dziądziałek poinformował, że sprowadzenie hyci posiadających uprawnienia do odławiania psów, a następnie umiejscowienie złapanych psów w schroniskach ponosi za sobą określone i niemałe koszty. Budżetu gminy nie stać na takie wydatki, a inaczej organ wykonawczy gminy - Burmistrz Rajgrodu - działać w tym temacie nie może.

Przewodnicząca Komisji Budżetu i Finansów, radna Walentyna Sieńko, złożyła interpelację w sprawie gminnych dróg celem podniesienia bezpieczeństwa obywateli. Na wstępie powołała się na przepisy zobowiązujące radę gminy do zabezpieczenia jakości dróg gminnych i ulic, celem zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników. Zwróciła uwagę, że na osiedlu Rongart w Rajgrodzie znajdują się tak ważne instytucje użyteczności publicznej, jak poczta, przychodnia lekarska oraz Gimnazjum. Codziennie do Gimnazjum dowożone są dzieci, ale pieszo do tej szkoły uczęszcza również dużo uczniów. Niestety ulice w tym rejonie nie mają odpowiedniego oznakowania, nie ma wydzielonych przejść dla pieszych.

Burmistrz Z. Dziądziałek powiedział, że w przyszłorocznym budżecie będzie pewna kwota przeznaczona na utrzymanie dróg gminnych, z czego będzie wydawać się na ich równanie oraz na oznakowanie ulic na osiedlu w Rajgrodzie.

Przewodniczący S. Ziuzia zgłosił inicjatywę powołania doraźnej komisji Rady Miejskiej ds. dróg gminnych. Zaproponował, aby w skład komisji weszli: radni: Kazimierz Golubiewski, Czesław Karwowski, Ireneusz Mastalerski, Józef Zyskowski. Dokonają oni przy współudziale drogomistrza Jana Wojewody przeglądu dróg gminnych i wskażą kolejność niezbędnych inwestycji na odcinkach wymagających modernizacji.

Burmistrz Z. Dziądziałek odniósł się dość sceptycznie do pomysłu, który w efekcie będzie, zdaniem burmistrza, „koncertem pobożnych życzeń” nie mających pokrycia w budżecie. Sołtysi zgłosili jeszcze inne kandydatury do tejże komisji, ale ostatecznie radni przyjęli uchwałę w treści zaproponowanej przez przewodniczącego S. Ziuzię. Sołtys Marian Stankiewicz zgłosił problem nadzoru ze strony gminy nad równarką podczas jej pracy na drogach gminnych. Niejednokrotnie dochodzi do zniszczenia drogi, zamiast do poprawienia jej jakości. Radny I. Mastalerski zwrócił uwagę, że każdorazowo podczas równania dróg, wsiada na równarkę i udziela stosownych wskazówek operatorowi. Radny K. Golubiewski powiedział, że sołtys czy też radny, powinien sam zadbać o jakość równania dróg na jego terenie. Sołtysi zgodzili się z tym postulatem, bo reprezentując określoną społeczność na danym terenie dobrze znają „tajniki” tamtejszych dróg. Poprosili, aby pracownicy gminy każdorazowo, odpowiednio wcześniej, informowali sołtysów i radnych o terminie równania dróg na ich terenie.

XXVII SESJA RADY MIEJSKIEJ

W dniu 14 grudnia 2005 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego odbyły się obrady XXVII sesji Rady Miejskiej w Rajgrodzie. Na wstępie głos zabrał Burmistrz Rajgrodu - Zygmunt Dziądziałek, który poprosił rajgrodzkiego dziekana ks. prałata Hieronima Mojzuka o rozpoczęcie spotkania oplatkowego. Ksiądz dziekan odczytał fragment Ewangelii o narodzeniu Jezusa w Betlejem, następnie wszyscy odmówili modlitwę Pańską. Składając życzenia radnym, pracownikom UM i przedstawicielom rad sołeckich ks. H. Mojżuk powiedział m. in.: - Będziemy się radować tym, że kiedyś w historii człowieka przyszedł na ziemię Jezus Chrystus, który jest naszym Panem i Zbawicielem. Życzę, aby do wszystkich serc, Waszych i Waszych rodzin, wszedł nowo narodzony Jezus Chrystus. Starajmy się szeroko otworzyć nasze serca na wszystko to co przyniósł on dla człowieka, bo pełna radość będzie wtedy, kiedy on zamieszka w naszym sercu i ogarnie nas swoim pokojem.

Następnie wszyscy przełamali się oplatkiem, składając sobie serdeczne życzenia.

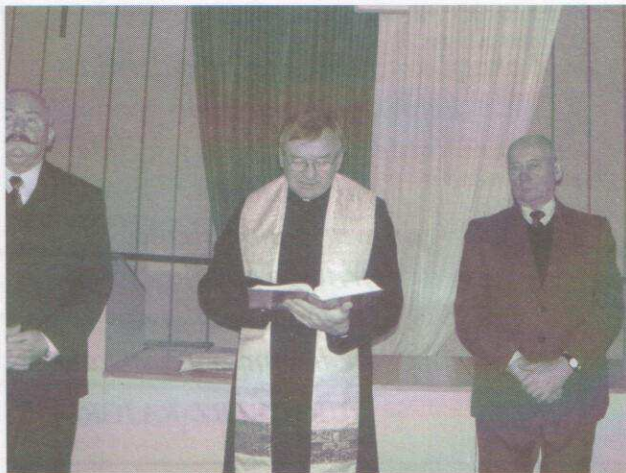
Po krótkiej przerwie przewodnictwo obrad objął przewodniczący Rady Miejskiej - Stanisław Ziuzia. W sesji udział wzięło 14 radnych.

Radna W. Sienko powiedziała, że swego stanowiska nie zmienia, bo była wieloletnią księgową tego urzędu i również pracowała w oświacie. Jej zdaniem, cięcia budżetowe i ograniczenie wydatków, które były na skutek jej działań na początku obecnej kadencji, uchroniły gminę od zarządu komisarycznego.

Radny K. Golubiewski zapytał o funkcjonowanie stołówki gimnazjalnej, o ewentualne zatrudnienie personelu stołówki. Odpowiadając, burmistrz Z. Dziadziak powiedział, że na zatrudnienie trzech kucharek i jednej intendentki były zaplanowane środki finansowe, ale musiał je skreślić w przewidywanym budżecie, bo budżet nie bilansował się na ok. 2 mln zł. Ostatnio pozyskuje pewne kwoty z różnych źródeł i obecnie stołówka ma już meble, większość zastawy, wyparząrkę do naczyń oraz wiele innych niezbędnych sprzętów. Spodziewana jest większa kwota, spoza budżetu gminy, która pozwoli na kompletne wyposażenie gimnazjalnej stołówki. Obecnie uczniowie korzystają z żywienia w rajgrodzkiej podstawówce.

Na zakończenie obrad przewodniczący Stanisław Ziuzia przekazał wszystkim zebranych najserdeczniejsze życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2006 Roku.

OPLĄTY I PODATKI LOKALNE

OBOWIĄZUJĄCE W GMINIE RAJGRÓD W 2006 R.

STAWKI PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI:

- 1) od 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych i ich części - 0,56 zł;
- 2) od 1 m² powierzchni użytkowej budynków pozostałych wykorzystywanych jako budynki letniskowe lub budynki rekreacji indywidualnej - 6,17 zł;
- 3) od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - 17,00 zł;
- 4) od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - 8,58 zł;
- 5) od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych - 3,71 zł;
- 6) od 1 m² budynków lub ich części zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 0,50 zł;
- 7) od 1 m² budynków użytkowanych jako pomocnicze pomieszczenia w gospodarstwach domowych - 1,00 zł;
- 8) od 1 m² powierzchni użytkowej pozostałych budynków lub ich części - 4,00 zł;
- 9) od budowl - ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i ust. 1-7 - 2%;
- 10) od 1 m² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - 0,65 zł;
- 11) od 1 ha powierzchni gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyj-

- ne lub elektrowni wodnych - 3,61 zł;
- 12) od 1 m² powierzchni gruntów pozostałych przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego lub użytkowanych jako tereny letniskowe lub rekreacyjne - 0,25 zł;
- 13) od 1 m² powierzchni gruntów zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 0,10 zł;
- 14) od 1 m² powierzchni gruntów pozostałych - 0,10 zł.

PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH

1. od samochodów ciężarowych o masie całkowitej:
  - od 3,5 ton do 5,5 ton włącznie - 500,00 zł;
  - powyżej 5,5 tony do 9,0 ton włącznie - 900,00 zł;
  - powyżej 9,0 ton do poniżej 12 ton - 1100,00 zł.
- 1) od samochodów ciężarowych o masie całkowitej równej lub wyższej niż 12,0 ton według załącznika Nr 1.
- 2) od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 ton i poniżej 12,0 ton:
  - od 3,5 t do 5,5 t włącznie - 800,00 zł;
  - powyżej 5,5 t do 9,0 t włącznie - 900,00 zł;
  - powyżej 9,0 ton do poniżej 12,0 t - 1000,00 zł.
- 3) od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu równej lub wyższej niż 12 ton według załącznika Nr 2.
- 4) od przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczal-

- na masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego: - 500,00 zł;
- 5) od przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego według załącznika Nr 3.
- 6) od autobusów, o których mowa w art. 8, pkt 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o ilości miejsc do siedzenia:
  - mających mniej niż 30 miejsc do siedzenia - 600,00 zł,
  - mających 30 i więcej miejsc do siedzenia - 800,00 zł.

OPLĄTA TARGOWA

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, pkt. 1, 2 i 3 określa się dzienną stawkę opłaty targowej obowiązującą na terenie Gminy Rajgród w wysokości 10 zł.
2. Dzienna stawka opłaty targowej wynosi przy wystawieniu do sprzedaży z:
  - 1) małego stolika lub kosza, wiadra, itp. - 5 zł;
  - 2) pojedynczych stoisk lub straganów - 15 zł;
  - 3) stoisk lub straganów większych niż określonych w pkt. 2 - 20 zł.
3. W przypadku, gdy dla danej sprzedaży właściwa jest więcej niż jedna stawka opłaty targowej, stosuje się stawkę wyższą.
4. Terminem płatności opłaty targowej jest dzień, w którym dokonywana jest sprzedaż.
5. Pobór opłaty targowej powierza się pracownikowi Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie - kasjerowi i sołtysom poszczególnych wsi.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku 2006
najserdeczniejsze życzenia wszelkiej
pomyślności;
dużo zdrowia, zadowolenia,
wewnętrznego pokoju
oraz wszystkiego co najlepsze
wszystkim mieszkańcom gminy składa

BURMISTRZ RAJGRODU

ZDROWIENIE ALKOHOLIKA JEST PROCESEM TRUDNYM

Okres świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku jest niewątpliwie czasem radosnym. Niestety, bardzo wielu z nas, wyraża swą radość za pośrednictwem napojów alkoholowych. Przez wieki nie udało się nam wyeliminować owej tradycji spożywania dużych ilości alkoholu podczas świąt. Nawet w owym radosnym czasie alkohol należy spożywać z umiarem.

Zdrowienie w przypadku alkoholika wymaga czegoś więcej niż tylko zaprzestania picia, wymaga zmiany samego siebie. Dlatego też proces zdrowienia jest długotrwały i trudny.

Kluczem do poprawy sytuacji jest cierpliwość i wytrwałość. Uczestniczenie w spotkaniach grup Anonimowych Alkoholików jest ogromną szansą dla osoby uzależnionej. Aby wyzdrowieć potrzebuje ona wsparcia ze strony innych niepijących alkoholików. Dlatego też rodzina powinna być tolerancyjna wobec ogromnego zaangażowania, które alkoholik przejawia od momentu kiedy zaczyna pracować z grupą.

W przypadku alkoholizmu, tak jak i w innych chorobach, mogą nastąpić nawroty. Nie ma powodu do rozpacz. To nie znaczy, że leczenie jest nieskuteczne. Należy być cierpliwym i wytrwałym w czasie całego okresu pokonywania choroby.

Należy być świadomym, że problemy rodzinne nie znikną w momencie zaprzestania picia przez osobę uzależnioną. Jeżeli alkoholizm trwa przez bardzo długi okres, rodzina może być zmuszona do ponownego uczenia się wzajemnych relacji, sposobu pełnienia ról w rodzinie i rodzinnych zadań.

Bardzo pomocne w tym etapie mogą być spotkania z grupami rodzin alkoholików anonimowych.

TAK WIĘC, JEŚLI KTOŚ Z TWOJEJ RODZINY MA PROBLEM Z PICIEM ALKOHOLU DZIAŁAJ NATYCHMIAST!

ZDOBYWAJ WIEDZĘ O ALKOHOLIZMIE, jego przyczynach, zapobieganiu i leczeniu!

ROZPOZNAWAJ OBJAWY, spójrz uczciwie na problem!

ZDECYDUJ CO ROBIĆ, bądź zdecydowany i cierpliwy!

ZORGANIZUJ POMOC, nie bój się, nie wstydź, poproś o pomoc!

PAMIĘTAJ: ALKOHOLIZM JEST CHOROBA RODZINNA - CAŁA RODZINA MOŻE POTRZEBOWAĆ POMOCY

Na podstawie: ALKOHOLIZM. PORADNIK DLA RODZINY

Niemiecki kanclerz sięgnął dna

DLACZEGO NAS NIE LUBIĄ?

W dniu 12 grudnia 2005 r. europejskie i światowe media komentowały dość pikantnie fakt objęcia przewodnictwa nad radą nadzorczą spółki niemiecko-rosyjskiej, która dzień wcześniej rozpoczęła budowę gazociągu z Rosji do Niemiec, przez byłego kanclerza Niemiec - G. Schledera. W jesiennych wyborach parlamentarnych partia SPD (socjal-demokraci) przegrała i po tygodniach „przepychanki” politycznej, fotel szefa niemieckiego rządu przejęła Angela Merkel, szefowa partii chadeckiej, która nieznacznie wygrała owe wybory. Kanclerz Schleder już wcześniej zafundował sobie bardzo miękkie lądowanie, bo jako szef rady nadzorczej w skali roku otrzymywać będzie 1 mln euro. Wszyscy politycy, łącznie z niemieckimi, podkreślają moralnie naganne zachowanie byłego kanclerza, który sięgnął dna... Konkretnie - dna Bałtyku, bo ów rurociąg przesyłowy będzie przebiegał z Rosji do Niemiec po dnie Morza Bałtyckiego. To gigantyczne przedsięwzięcie pomija Polskę i kraje nadbałtyckie. Niejednokrotnie porównane zostało do paktu Ribbentrop-Mołotow.

Po zwycięstwie sił konserwatywno-narodowych w Polsce nastąpiły jeszcze inne dość spektakularne decyzje Moskwy. Zamknięto granice dla polskiego mięsa, a następnie dla pozostałej żywności. Mówi się o embargo na wszystko co z Polski pochodzi. Skąd ta fobia na wszystko co polskie?

Nic tu nowego. Każdy, kto cokolwiek liźnął naszej przeszłości, powie z przekonaniem: „Historia się powtarza”. Zawsze tak było: im więcej niezależności i suwerenności naszego kraju - tym więcej wrogich nam zachowań rosyjskich i niemieckich. Im bardziej Polska odwołuje się do swoich korzeni katolickich i narodowych, tym większa aktywność naszych odwiecznych „przyjaciół”.

W dobie globalizacji i powszechnie dostępnych kontaktów między ludźmi różnych narodów należy upatrywać pozytywnego rozwoju stosunków między narodami: niemieckim, rosyjskim i polskim; wbrew stosowanej przez moźnych i władców zabiegów według starej zasady: „dziel i rządź”. Niech rzeczywiste interesy między naszymi narodami, między poszczególnymi wspólnotami, między poszczególnymi ludźmi staną się większą wartością niż proponowana nam przez moźnych wojna XXI wieku - wojna ekonomiczna.

SKAŁA

TROPEM ZABÓJCÓW GEN. SIKORSKIEGO

W listopadzie 2005 r. w księgarniach ukazała się książka pt.

„ZAMACH. TROPEM ZABÓJCÓW GENERAŁA SIKORSKIEGO” autorstwa Tadeusza A. Kisielewskiego wydana przez Dom Wydawniczy Rebis z Poznania. Niezwykle starannie opracowana i udokumentowana. Nieco ponad 300 stron czyta się jednym tchem.

„Wypadek czy zamach? Od 60 lat wybitne osoby, politycy, historycy i badacze toczyli na ten temat spór. Jest to pierwsza po wielu latach książka powracająca do tragedii w Gibraltarze. Kisielewski oparł się na nowych nie publikowanych źródłach, w tym na analizie komputerowej symulacji lotu liberatora Sikorskiego” – cytad z okładki książki.

Dla mnie stało się jasne (tak jak było o tym przekonanych wielu Polaków), że w żadnym razie nie była to katastrofa, lecz zamach. Autor zawęził też krąg podejrzanych i odtworzył bieg wydarzeń...

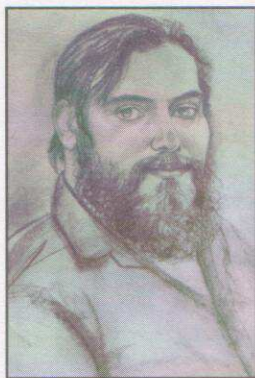
Trochę czytałem na ten temat, więc wiedziałem, że przeżył pierwszy pilot. Ale ciekawe, jak mocno zdumieni będą czytelnicy, gdy spotkają się z przekonaniem, że przeżyły inne osoby, w tym II pilot i córka generała...? Myślę, że więcej do lektury zachęcać nie trzeba.

Ponadto w ostatnim rozdziale autor przybliży kulisy rozstrzelania w Katyniu jedynej kobiety (Polki-córki gen. Dowbora-Muśnickiego), a także „dotyka” zamachu na Ojca Świętego Jana Pawła II, zamachu na Kennedyego i śmierci P. Jaroszewicza.

Szkoda, że mimo upływu tylu lat Brytyjczycy nie chcą za wszelką cenę ujawnić dokumentów i okoliczności tragedii z Gibraltaru. Muszą być porażające, skoro stanowią n a j w i ę k s z ą tajemnicę państwową.

I tylko z pięknej okładki tej książki spogląda na nas przenikliwym, zamyślnym i spokojnym wzrokiem Generał Sikorski...

Stanisław K.

ŚWIERK - ŚWIĄTECZNY GOŚĆ

Zapach świerkowej choinki, kolorowe bombki, świeczki, zimne ognie, srebrzysty włos anielski, prezenty, to jeden z obrazów dzieciństwa silnie związany ze Świętami Bożego Narodzenia. No i oczywiście - Pasterka. Przy szopce w kościele znów stoją świerczki przystrojone watą imitującą śnieg. W tym czasie dyżurnym tematem są akcje propagujące sztuczne choinki w imię oszczędzania lasu. Nic bardziej fałszywego. Przez cały rok leśnicy wycinają zbyt gęsto rosnące drzewa na uprawach i tysiące młodych świerków na zrębach. A sztuczna choinka ani nie pachnie, ani jej wyprodukowanie nie jest obojętne dla naszego środowiska. Po prostu chemia.

Świerk w Polsce nie rośnie wszędzie. Jest nieznan prawie wcale w Wielkopolsce, na Pomorzu Zachodnim i na Mazowszu. Na szczęście w naszych stronach występuje w swoim północnym zasięgu. Potrafi rosnąć wysoko, bo na wysokościach przekraczających 2400 m n.p.m. O takim właśnie świerku pisał Andrzej Nowicki w swoim wierszu:

*„Los rzucił go na skalę nieczulą a hardą
Wśród kurhanów praczasu, wśród górskich rozłomów,
Ćwierć wieku ten świerk pośród śniegów, burz i gromów
Prowadził bój rozpacz o swą bytność twardą...”*

Z pewnością świerk bardziej kojarzy się z górami niż inne drzewa i z twardej góralskim życiem. Nie przypadkiem Michał Bałucki, autor znanej wszystkim pieśni, rzuca pytanie:

„Góralu, czy Ci nie żal odchodzić od stron ojczywistych? Świerkowych lasów i hal i tych potoków srebrzystych?”

A co o naszych białowieskich świerkach pisze Wacław Sieroszewski w utworze „Puszcza Białowieska”:

„...Świerk ma kształt dzwonnicy i charakter mistyczny. Jest abnegatem. Na jego strzelistym, ale brudnym, kostrapatym pniu łatwo wykwitają liszaje, śniedź, chętnie wieszają się siwobrode porosty. (...) Kiedy wiatr wieje, on nie jęczy, nie śpiewa, ale drży, szepce modlitwy, gderze, wygaduje.”

W „Wierszyku wakacyjnym” Stanisław Wyspiański pyta pana Leona:

*„... czyliś odnalazł w leśnej głuszy
tych świerków kilkunastu,
ten czar, co Polskę budzi w duszy?”*

Świerk wrosł w naszą tradycję. Także w tradycję wojskową. Świerk na białym czerwonym tle był symbolem 3. Dywizji Strzelców Karpackich II Korpusu Polskiego w czasie ostatniej wojny. Jest również obecny w symbolach leśnych i łowieckich. Najwyższe polskie odznaczenie łowieckie „Złom” to spleciona gałązka świerku i dębu. Odznaka Polskiego Towarzystwa Leśnego, najstarszego stowarzyszenia leśników, istniejącego ponad 120 lat, składa się z trzech gałązek świerkowych.

Drewno świerkowe jest między innymi świetnym surowcem do produkcji papieru, a że jest to drzewo dosyć szybko rosnące, na przełomie XIX i XX wieku zalesiono tym gatunkiem znaczne obszary. Niestety świerk ma wielu naturalnych wrogów w świecie owadów. Rosnący w wielkoobszarowych monokulturach jest praktycznie bezbronny. Szczególnie groźnym szkodnikiem jest kornik drukarz, który potrafi mnożyć się wyjątkowo szybko. Tysiące hektarów trzeba

było wyciąć. Teraz rosną na tych terenach drzewostany złożone z kilku gatunków, bardziej odporne na atak. Z tej kłęski wyciągnięto właściwe wnioski. Las nie może być plantacją jednogatunkową nastawioną na szybką produkcję drewna. Las jest złożonym organizmem i sprawnie działa, jeżeli wszystkie elementy są w należytej równowadze.

Dodatkowym problemem jest fakt, że świerk jest niezwykle wrażliwy na zanieczyszczenia powietrza. Przed kilkunastu laty przeżyliśmy ogromną katastrofę ekologiczną w górach Izerskich, które leżą przy styku Czech, Niemiec i Polski. Praktycznie zamarły ogromne połacie lasu odstanijące góry.

Najpiękniejsze na świecie świerki rosną w okolicach Istebnej w Beskidzie Śląskim. Wyrasta na wysokość ponad 50 m, pień ma gładki, bezszępczny, koronę wąską i regularną. Leśnicy z całego świata przyjeżdżają, aby obejrzeć ten świerkowy cud natury. Drewna świerkowego na jednym hektarze w wieku stu lat może być 1000 metrów sześciennych, a rekordowe drzewostany osiągają 1400 metrów sześciennych. Pod tym względem świerk nie ma sobie równych wśród polskich drzew. Jako uczeń szkoły leśnej miałem możliwość je oglądać. W tym czasie Szwedzi pozyskiwali z nich gałązki, aby ukorzeniać je do obsadzania plantacji nasiennych. Sympatyczną cechą świerka jest to, że z łatwością odnawia się naturalnie. Wystarczy, że w lesie pojawi się polanka a świerk od razu próbuje ją zagospodarować, oczywiście w miejscach gdzie jest wystarczająca ilość wilgoci. Bardzo dobrze znosi ocienienie i tworzy drugie piętro drzewostanów pielęgnując drzewostan główny i nie dopuszczając do nadmiernego rozwoju roślin runa.

Fot. J. Mazgorska

Drewno świerkowe jest cenne i może być wykorzystywane do wielu celów. Z wiekiem nie ciemnieje jak sosna czy modrzew. Rosnące na północy w Karelii (Rosja) świerki mają bardzo gęste słoje. Deski pozyskane z ich drewna mają przepiękny rysunek i są poszukiwane na boazerie i meble. W każdym gospodarstwie znajdzie się coś, co wyprodukowano ze świerków – choćby drabinę. Drewno świerkowe obok jaworowego jest używane do produkcji lutniczej. Sezonowane przez dziesiątki lat, wcześniej starannie wybrane i odpowiednio pocięte służy do wyrobu skrzypiec, wiolonczeli i tym podobnych muzycznych instrumentów. Z wiekiem nie tracą nic a wręcz zyskuje dając coraz doskonalsze dźwięki.

Otulając nasze róże na zimę zielonym kobiercem gałązek świerkowych pomysliły ile wspaniałych rzeczy daje nam świerk, a przed Bożym Narodzeniem warto jest wziąć do ręki kilka rozwiniętych szyszek pomalować je i powiesić na świątecznym drzewku. Na pewno nie będą wyglądały gorzej od bombek. Ciekawie nie znali świerku, więc nie umieścili go w horoskopie.

Wesołych Świąt.
Marian Stanisław Podlecki
Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród

Szanowni Państwo!

KAŻDA OSOBA FIZYCZNA MOŻE BYĆ NASZYM DARCYŃCĄ!

Z dniem 25 lipca 2005 r. Rejonowy Sąd Gospodarczy w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, przyznał Towarzystwu Miłośników Rajgrodu status organizacji pożytku publicznego. Zgodnie z ustawą „O działalności organizacji pożytku publicznego i o wolontariacie” wynikają z tego pewne przywileje. Każda osoba fizyczna z rocznego podatku osobistego może przekazać nam 1% tej kwoty. Operację wykonuje się w czasie rozliczania rocznego z Urzędem Skarbowym (od 1 stycznia do 30 kwietnia); po obliczeniu kwoty owego 1% należy ją wpłacić na rachunek bankowy TMR, wykazać w rocznym zeznaniu podatkowym, a Urząd Skarbowy zwróci Państwu tę kwotę.

Nawet niewielkie kwoty bardzo przydają się w naszej działalności. W niniejszym numerze „RE:” drukujemy stosowne kwity na dokonanie wpłaty.

Już teraz składamy podziękowanie za darowiznę!

Wystarczy dobra wola i trochę siły do pokonania drobnej biurokracji.

Z ŻYCIA PARAFII

W dniu 29 października 2005 r., odbyły się uroczystości w Elku kończące peregrynację obrazu „Jezu ufam Tobie” po parafiach diecezji elckiej, które zgromadziły wiernych oraz licznie przybyłe duchowieństwo na czele z byłym metropolitą krakowskim, kardynałem Franciszkiem Macharskim. Podczas tych uroczystości, po specjalnym przygotowaniu, wybrani mężczyźni z licznych parafii otrzymali uprawnienia nadzwyczajnego szafarza Najświętszego Sakramentu. Prezes parafialnej Akcji Katolickiej - Czesław Pieńczykowski i nadleśniczy Marian Podlecki zostali pierwszymi osobami świeckimi w historii parafii mającymi prawo, zgodnie z Kodeksem prawa kościelnego, udzielać Komunii Świętej. Jeżeli osoba chora nie musi spowiadać się, a nie może przybyć do kościoła lub kaplicy, może do niej przybyć szafarz nadzwyczajny Najświętszego Sakramentu i udzielić jej Komunii Świętej.

W dniu 1 listopada (Wszystkich Świętych), tradycyjnie, ks. proboszcz Hieronim Mojżuk odprawił sumę w intencji zmarłych w kaplicy grobowej Bagieńskich, znajdującej się na cmentarzu grzebalnym naprzeciw kościoła. Zarówno w pierwszym dniu, jak też w Dzień Zaduszny, na rajgrodzkie cmentarze przybyło wyjątkowo dużo ludzi. Nie bez znaczenia była słoneczna i ciepła pogoda.

W dniu 10 listopada 2005 r. w rajgrodzkim sanktuarium odbyła się okolicznościowa Msza św. rozpoczynająca uroczyste otwarcie Gimnazjum im. ks. Józefa Radwańskiego w Rajgrodzie. Koncelebrze przewodniczył i homilię wygłosił Biskup Pomocniczy Elcki - ks. bp Romuald Kamiński.

W dniu 11 listopada 2005 r., po południu, odprawiona została okolicznościowa Msza św. W intencji Ojczyzny. Z okazji Święta Niepodległości poprzedzona

została montażem słowno-muzycznym przygotowanym przez Dom Kultury i miejscową drużynę ZHP. Podczas Mszy św. członkowie parafialnej Akcji Katolickiej zbierali datki, które zasilili konto parafialnej „Caritas”.

W dniu 27 listopada 2005 r., w pierwszą niedzielę adwentu, w parafii pw. Narodzenia NMP w Rajgrodzie rozpoczęła się peregrynacja obrazu „Jezu ufam Tobie” po wszystkich rodzinach. Po Mszy św. południowej specjalnie oprawioną kopię obrazu Jezusa Miłosiernego wzięli mieszkańcy Barszczy i pieszo zanieśli do swej wsi.

W dniu 11 grudnia 2005 r. w rajgrodzkim kościele zmieniła się lokalizacja Najświętszego Sakramentu. Zgodnie z zaleceniami posoborowymi, Najświętszy Sakrament jest na ołtarzu soborowym, umiejscowionym przed głównym ołtarzem świątyni, od momentu preistoczenia do Komunii św. Tylko wówczas, przechodząc przed ołtarzem, oddajemy cześć Jezusowi obecnemu w Najświętszym Sakramencie, przyklękając. Poza tym czasem przechodzimy bez przyklęknięcia, jedynie skinieniem głowy oddając cześć Matce Boskiej Rajgrodzkiej. Na stałe Najświętszy Sakrament w kościele w Rajgrodzie umiejscowiono w tabernaculum bocznego ołtarza z obrazem Jezusa dźwigającego Krzyż. Jest to prawa część nawy poprzecznej (transeptu), tworząca swoistą kaplicę adoracji i przechowywania Najświętszego Sakramentu.

Rekolekcje adwentowe w rajgrodzkiej parafii odbyły się w dniach 18-20 grudnia 2005 r. Po wieczornej Mszy św. niedzielnej miało miejsce spotkanie członków Akcji Katolickiej.

Co słyszeć w powiecie?

SESJA RADY POWIATU

W dniu 25 listopada 2005 r. w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Grajewie odbyły się obrady XXXV sesji Rady Powiatu Grajewskiego, które prowadził przewodniczący - Stanisław Kossakowski. Starosta Jarosław Augustowski przedstawił radnym informację o pracy Zarządu Powiatu od czasu posiedzenia ostatniej sesji do dnia dzisiejszego.

Podczas sesji rozpatrzono stan realizacji inwestycji na terenie powiatu grajewskiego, których inwestorem jest powiat.

Informację o stanie przygotowań do sezonu zimowego przedstawił dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych - Jan Julian Połonowicz. Powiedział o remontach bieżących, które wykonano przed zimą oraz o pracach na poboczach dróg: wycinanie krzewów, wykaszanie chwastów i traw, co ułatwi zimowe odśnieżanie. Zimowe utrzymanie dróg polega głównie na odśnieżaniu i posypywaniu ich środkami uszorstniającymi. Należy przypomnieć, że zarządcy dróg odśnieżają i posypują tylko jezdnie; natomiast w przypadku ulic posiadających chodniki i pobocza, odśnieżanie ich i posypywanie należy do właścicieli posesji, przy których się znajdują. Do posypywania jezdni zgromadzono odpowiednią ilość piasku z solą, który ulokowano w określonych miejscowościach (np. w gminie

Rajgród - w Beldzie). Utrzymanie zimowe ulic w Grajewie, Radziłowie, Rajgrodzie, Szczuczynie, w ramach których będzie odbywać się odśnieżanie i posypywanie jezdni, siłami miejscowych zakładów gospodarki komunalnej, z którymi podpisano stosowne umowy. Wartość tych umów, realizowanych od 20 listopada do 15 marca, wyniesie 85.195,15szł.

Radni podjęli kilka uchwał:

- w sprawie zmian w budżecie powiatu grajewskiego;
- w sprawie udzielenia zgody celem powołania Społecznej Straży Rybackiej przez Polski Związek Wędkarski - Okręg Łomżyński (od nowego roku - Okręg Mazowiecki); starosta powoła komendanta tej straży, a PZW strażników;
- w sprawie przyjęcia rocznego planu pracy i kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Grajewskiego na 2006 r.

SPOTKANIE OPŁATKOWE

W DNIU 15 grudnia 2005 r. dokonano otwarcia Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego mieszczącego się w Komendzie Powiatowej PSP w Grajewie i poświęcenia nowego wozu bojowego Państwowej Straży Pożarnej. Następnie w Zespole Szkół im. 9. Pułku Strzelców Konnych odbył się tradycyjny opłatek, w którym udział wzięli, po raz pierwszy razem, przedstawiciele i pracownicy wszystkich samorządów grajewskich: powiatowego, miejskiego i gminnego. Zebrani wysłuchali koncertu kolęd w wykonaniu orkiestry strażackiej z Grajewa pod dyrekcją kapelmistrza Jasionowskiego.

11 LISTOPADA Święto Niepodległości tradycyjnie (bo już czwarty raz) zostało przygotowane przez harcerzy, lecz tym razem wspólnie z zespołem wokalnym i orkiestrą dętą, którym przewodniczy pan Wiesław Gajdziński. Odbyło się ono 11 listopada przed wieczorną Mszą Świętą. Harcerze odczytali słowa Jana Pawła II wypowiedziane podczas pierwszej i drugiej pielgrzymki papieża do Ojczyzny w 1979 i 1983 roku.

Inscenizacja rozpoczęła się hymnem „Bogurodzica”, zagrany przez orkiestrę, której utwory harmonizowały z dalszą treścią przedstawienia.

Podczas prezentacji oraz uroczystej Mszy Świętej harcerze pełnili warty przy tablicach upamiętniających osobę ks. Józefa Radwańskiego oraz bitwę na Grzędach, pod którymi po uroczystości zostały złożone kwiaty.

3 grudnia drużyny rajgrodzkie spotkały się aby wspólnie wziąć udział w tzw. „akcji zarobkowej”. Uczestnicy akcji zostali przewiezieni do Szyman, gdzie czekały już na nich ogromne stosy plastikowych butelek, które należało posegregować kolorami. Praca mimo panującego na dworze zimna przebiegała zwinnie, a harcerze na zakończenie zostali poczęstowani słodką czekoladą, na przywrócenie sił i gorącą herbatą na rozgrzanie. Spracowane i zadowolone drużyny i druhowie wrócili do domów dzięki pomocy nadleśnictwa i pana nadleśniczego, za co wszyscy harcerze są bardzo wdzięczni.

Czuwaj! Agnieszka Chylińska

Przedstawiciele 9. psk na uroczystościach pogrzebowych gen. Kazimierza Pułaskiego w USA

Aktualnie tradycje 9. Pułku Strzelców Konnych kontynuuje Klub Byłych Żołnierzy 9. PSK im. Kazimierza Pułaskiego w Grajewie wraz z Towarzystwem Przyjaciół 9. PSK w Grajewie. Pomimo nieuchronnego upływu czasu, który przerzedza szeregi członków Klubu, staramy się wciąż kontynuować i propagować tradycje i barwy 9. psk i 9. psk AK. Widzialnym przejawem naszej działalności jest poczet sztandarowy z repliką przedwojennego sztandaru, który występuje podczas wszystkich ważniejszych uroczystości państwowych, a szczególnie w dniu czerwcowego Święta Pułkowego.

Patronem 9. psk był gen. Kazimierz Pułaski, bohater konfederacji barskiej i wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Dlatego też, korzystając z zaproszenia amerykańskiej Polonii i Ambasady RP w USA, w dniach 1 - 14 października 2005 r. poczet sztandarowy naszego Klubu przebywał w Stanach Zjednoczonych, gdzie wziął udział w uroczystościach pogrzebowych szczątków gen. K. Pułaskiego. Wraz z nami do USA została zaproszona delegacja Szwadronu Ochočniczego im. 1. Pułku Szwoleżerów ze Starej Miłosnej, z którego członkami przez te dwa tygodnie niezwykle się zżyliśmy i zaprzyjaźniliśmy.

Pierwszym punktem programu był udział w Paradzie Pułaskiego w Philadelphii w dniu 2 października. Pomimo męczącej podróży i krótkiego odpoczynku prezentowaliśmy się chyba całkiem niezle, w czym utwierdziły nas gromkie brawa, jakimi zostaliśmy przywitani przechodząc przed trybuną honorową.

Jednak głównym celem naszego zaproszenia i pobytu był udział w uroczystościach pochówku szczątków gen. Kazimierza Pułaskiego w Savannah w stanie Georgia. Główne uroczystości rozpoczęły się w sobotę 8 października uroczystym obiadem, podczas którego nastąpiło otwarcie „Sali Pułaskiego” w International Trade Center oraz przekazanie naszemu Klubowi kopii proporca Legionu Pułaskiego ufundowanego przez Pułaski Cadets ze stanu New Jersey. Przy okazji warto przypomnieć, że w 1936 r. kopię tego proporca, ufundowaną również przez Polonię amerykańską, otrzymał 9. Pułk Strzelców Konnych. Niestety zaginęła ona podczas działań II wojny światowej.

okazji warto przypomnieć, że w 1936 r. kopię tego proporca, ufundowaną również przez Polonię amerykańską, otrzymał 9. Pułk Strzelców Konnych. Niestety zaginęła ona podczas działań II wojny światowej.

Kolejnego dnia, w niedzielę, 9 października, nasz poczet sztandarowy wziął udział w Mszy św. pogrzebowej, którą odprawił Biskup Polowy WP - Płoska. Następnie we wspianiałej procesji pogrzebowej ulicami Savannah oraz ceremonii pogrzebowej przy pomniku Pułaskiego, co przy temperaturze +40 st. C i wilgotności powietrza 80%, było nie lada wyczynem, tym bardziej, gdy się uwzględní nasz wiek. Towarzyszący nam szwoleżerowie wystąpili tym razem konno, co niewątpliwie dodało uroku całej uroczystości. Po tych uroczystościach zostaliśmy wraz z całą polską delegacją podjęci wspianiałym lunchem zorganizowanym przez Polonię, a wieczorem udaliśmy się na pokład korwety USS Roosevelt, gdzie miał miejsce kolejny bankiet.

W poniedziałek, 10 października, kolejny raz w pełnym umundurowaniu i ze sztandarem pojawiliśmy się pod pomnikiem Kazimierza Pułaskiego, gdzie odbyła się ceremonia poświęcenia grobu i pomnika oraz uroczystość złożenia wieńców. Pewnym zaskoczeniem był dla nas fakt odznaczenia nas - polskich kombatanów (członków pocztu sztandarowego 9. psk) medalami „Zasłużonego obywatela” przez Stowarzyszenie Synów Amerykańskiej Rewolucji.

We wszystkich uroczystościach poczet sztandarowy 9. psk, jako jednostki noszącej imię gen. Kazimierza Pułaskiego, szedł w pierwszym szeregu i był podejmowany w wszelkimi należnymi honorami. Członkami grajewskiej delegacji byli: Franciszek Duba, Kazimierz Stankiewicz, Stanisław Wiśniewski oraz reprezentujący Towarzystwo Przyjaciół 9. PSK, będąc jednocześnie naszym opiekunem, Tomasz Dudziński. Gorące i serdeczne przyjęcie na każdym z etapów naszej podróży, zarówno przez Polonię, jak i pracowników Ambasady, na długo pozostanie w naszej pamięci. Mamy nadzieję, że godnie reprezentowaliśmy Polskę i wciąż żywą tradycję kawalerską.

Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów ma już 30 lat

NAUKOWA UCZTA NA JUBILEUSZ

W czwartek, 27 października 2005 r., w Łomży odbyła się konferencja naukowa z okazji 30. rocznicy powstania Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wagów. Konferencję prowadzili profesorowie: Michał Gnatowski i Adam Czesław Dobroński. Program wypełnili prelegenci z licznych ośrodków naukowych, głównie uniwersyteckich Warszawy i Białegostoku. Wspomnienie o pierwszym prezesie ŁTN wygłosiła prof. Wanda Grembecka. Do najciekawszych zaliczyć należy z pewnością referat „Łomżyńskie widziane oczyma Zygmunta Glogera” odczytany przez prof. Adama Dobrońskiego, prof. Barbary Falińskiej „Ks. Krzysztof Kluk i jego kontynuatorzy” i prof. Henryka Samsonowicza „Zasługi badacze Mazowsza północno-wschodniego, m. in. Aleksander i Irena Gieysztorowie”.

Właśnie prof. Samsonowicz podał interesującą przykład badawczej przygody, która miała miejsce w Andrzejewie, a w której uczestniczył i był poniekąd jej sprawcą. Otóż jeden z jego magistrantów zapragnął pisać pracę na temat Zuzeli. Profesor, po namyśle stwierdził, że poza epizodem urodzenia się tam Kardynała Stefana Wyszyńskiego jest to miejscowość mało atrakcyjna do celów badawczych. Student posłuchał profesora i zajął się starą parafią w Andrzejewie. Kiedy udał się do archiwum kurialnego w Płocku, udało się mu tam znaleźć ciekawą notatkę informującą, że w 1620 r. wszystkie stare dokumenty dotyczące parafii andrzejewskiej zamknięto w szafie za głównym ołtarzem. Profesor dał studentowi pismo polecające do proboszcza w Andrzejewie, by ten pomógł mu sprawdzić wiarygodność owej informacji. Kiedy student po kilku dniach napisał, że był w Andrzejewie i za głównym ołtarzem znalazł starą szafę, co do której nikt nie

wie, gdzie są do niej klucze, profesor nie wytrzymał i udał się do Andrzejewa. Szafa nie wyglądała zbyt szczególnie, ale była stara. Ksiądz proboszcz przypomniał sobie o pęku starych kluczy w zakrystii i kiedy je przyniósł, zaczęli dopasowywać. Przy kolejnej próbie zamek puścił i drzwi szafy otworzyły się, ukazując gromadkę poukładanych rękopisów, czarnych od warstwy kurzu. Kiedy prof. Samsonowicz wziął pierwszy z góry i strząsnął kurz, na pergaminie ukazał się napis

informujący, że tekst dotyczy spisu parafii w Andrzejewie z 1596 r. Inne rękopisy były równie cenne.

Prof. Henryka Sędziak omówił stan badań językowych w regionie oraz przedstawiła realizację wieloletniego programu dotyczącego semantyki nazw szlacheckich, zarówno nazwisk i ich pochodzenia oraz wpływu na nazwę zamieszkiwanych miejscowości, w powiatach Łomżyńskim.

W tym samym dniu odbywały się w Łomży uroczystości 80. rocznicy powstania diecezji łomżyńskiej. Z tego powodu zabrakło kilku znakomitych prelegentów-regionalistów, m. in. prof. Witolda Jemielitego.

Przed salą konferencyjną swoje wydawnictwa prezentowali: Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, Towarzystwo Miłośników Rajgrodu i Towarzystwo Przyjaciół 9. PSK z Grajewa. Ponadto konferencja była wspaniałą okazją odnowienia starych znajomości; okazją spotkania regionalistów z byłego województwa łomżyńskiego.

inf. wł.

CZY MASZ JUŻ ŻYWĄ CHOINKE?

NADLEŚNICTWO RAJGRÓD INFORMUJE

Podobnie, jak w latach poprzednich, przed świętami Bożego Narodzenia prowadzona jest sprzedaż choinek.

Zapewniamy o możliwości zakupu przepięknego drzewka świątecznego w dowolnym wymiarze.

Już za niewielkie pieniądze można będzie zakupić dorodne drzewka świerku.

Zwracamy uwagę, że samowolne wycinanie młodych świerków w lesie jest zwykłą kradzieżą. Drzewka świerkowe, z przeznaczeniem na choinki, są odpowiednio hodowane na specjalnych poletkach.

ZAPRASZAMY

Każdego dnia pracy w godz. 8.00-15.00 do siedziby Nadleśnictwa Rajgród w Tamie.

Wspaniała promocja książki o przeszłości Grajewa

GRAJEWO W XX WIEKU

W dniu 9 listopada 2005 r. w Liceum Ogólnokształcącym w w Grajewie odbyła się promocja książki Tomasza Dudzińskiego i Krzysztofa Sychowicza „Grajewo w XX wieku”. Książkę wydał Urząd Miejski w Grajewie, a składa się ona zasadniczo z dwóch części: historii Grajewa w okresie międzywojennym oraz z drugiej części traktującej o czasach najnowszych, określanych była nazwą naszego państwa - PRL. Książka, wydana w formacie B-5, objętości 240 stron, w twardej oprawie z kolorowym zdjęciem Grajewa, wykonanym ostatnio z lotu ptaka, wygląda okazale.

zaproszonych gości; przedstawiciele władz samorządowych z powiatu i miasta, kombatanów, nauczycieli historii oraz młodzież grajewskiego ogólniaka przywitał gospodarz obiektu - dyr. Grzegorz Curyło. Następnie głos zabrał Burmistrz Grajewa - Krzysztof Waszkiewicz, który przedstawił autorów książki, zwracając uwagę, że jest to po wielu latach pierwsza publikacja traktująca o przeszłości Grajewa. Spełnia ona oczekiwania odbiorców oraz wypełnia częściowo lukę w braku opracowań monograficznych w powiecie. Zwrócił uwagę, że najnowsze czasy wymagają dalszych studiów, a na uwagę zasługuje rozwój Grajewa w latach 70. XX wieku oraz rola Zakładu Płyt Wiórowych, którego powstanie przyczyniło się do tego rozwoju. Jednym z wyznaczników tego rozwoju jest chociażby wzrost liczby mieszkańców miasta o 10 tysięcy, co jest rekordem (biorąc pod uwagę wzrost procentowy) w skali województwa. Zauważając na sali Janusza Sobolewskiego powiedział, że bardzo serdecznie wita wśród przybyłych gości w jego osobie „nieodścigniony wzór autora i wydawcy pozycji regionalnych w powiecie grajewskim”. Red. J. Sobolewski został przywitany przez wszystkich oklaskami.

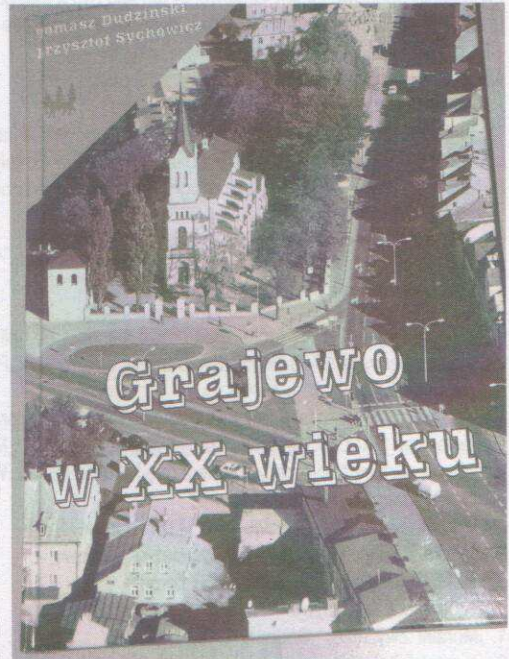
Krzysztof Sychowicz, pracownik białostockiego Instytutu Pamięci Narodowej, przedstawił i omówił swoją część książki poświęconą historii najnowszej, do 1989 r. Oprócz przedstawienia suchych faktów, związanych z funkcjonowaniem miasta w ramach socjalistycznego państwa, autor przedstawił losy konkretnych ludzi. Natomiast autor pierwszej części, Tomasz Dudziński powiedział, że na temat przeszłości Grajewa w okresie międzywojennym jest brak materiałów źródłowych. Opierał się więc często na pojedynczych dokumentach i artykułach prasowych. Wymagało to wiele czasu spędzonego w bibliotekach i archiwach różnych miast, głównie Warszawy. Podkreślił, że okres jest opracowany na tyle, na ile udało się cokolwiek odnaleźć, ale wszystko tworzy jakąś już całość.

Naczelnik Jerzy Milewski z IPN w Białymstoku podkreślił wagę takich pozycji, które dotyczą przeszłości małej ojczyzny i patriotyzmu ludzi tutaj żyjących. Pogratulował autorom i wydawcy. Podobnie, starosta Jarosław Augustowski, zaznaczył, że książka jest zacznym, który wyda następne owoce.

Tomasz Dudziński, redaktor grajewskich zeszytów historycznych „Zapis” wygłosił okolicznościowy referat z okazji zbliżającego się Święta Niepodległości. Podkreślił, że w listopadzie 1918 r. Grajewo leżało w odległości 4 km od granicy z Prusami Wschodnimi, a była tu również linia kolejowa z Brzeźcia i Białegostoku do Prus. Grajewo było więc stacją graniczną. Moment związany z rozbrajaniem Niemców, 11 listopada, minął dość spokojnie, bo Niemcy zorientowali się o co chodzi i zebrawszy się wycofali za granicę. Ze sobą zabrali zakładnika w osobie dziedzica Biskupskiego, który był delegatem Polskiej Organizacji Wojskowej z Warszawy. Jego mediacja zapobiegła przelewowi krwi.

Po oficjalnej części zaproszeni goście, autorzy, przedstawiciele wydawcy na czele z burmistrzem Waszkiewiczem, nauczyciele historii spotkali się na symbolicznej lampce szampa przy „szwedzkim stole”. Wszyscy otrzymali po egzemplarzu książki, a autorzy ledwo wyrabiali się ze składaniem autografów. Promocja książki „Grajewo w XX wieku” wypadła nadzwyczaj okazale.

inf.wł.

SPORT W GMINIE RAJGRÓD

SPORT W GIMNAZJUM

Począwszy od października Gimnazjum w Rajgrodzie wzięło udział łącznie w 8 imprezach z cyklu mistrzostw powiatu.

1. 22 października w Grajewie gimnazjada powiatu w szachach: dziewczęta zajęły II miejsce a chłopcy 5 miejsce. Dziewczęta zajmując II miejsce awansowały do półfinału województwa podlaskiego, który odbył się 5 listopada w Szczuczynie gdzie zajęły 5 miejsce.
2. 5-6 listopada w Grajewie gimnazjada powiatu w badmintonie: dziewczęta i chłopcy zajęli 5 miejsca.
3. 12 listopada w Kolnie odbył się półfinał województwa w pływaniu. Sztafeta chłopców zajęła 6 miejsce drużynowo, a Artur Sobolewski zajął 3 miejsce indywidualnie. (Chłopcy przygotowywali się do zawodów na basenie w Elku)
1. 12 listopada w Grajewie gimnazjada powiatu w tenisie stołowym: chłopcy zajęli 3 miejsce natomiast dziewczyny uplasowały się na miejscu 8.
2. 19 listopada w Szczuczynie w drużynowych rozgrywkach o Puchar Starosty Powiatu Grajewskiego w tenisie stołowym chłopcy zajęli 3 miejsce.
1. 16 listopada uczniowie i uczennice Gimnazjum w Rajgrodzie rozegrali mecz sparingowy w koszykówce z gimnazjum w Wiśniowie Etcki: chłopcy wygrali to spotkanie natomiast dziewczyny przegrały.

W niedzielę 11 grudnia na hali sportowej MOSIR w Grajewie rozegrany został Halowy Turniej Piłki Nożnej zorganizowany przez Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wójta Gminy Grajewo oraz

Burmistrz Rajgrodu na otwarciu II turnieju halowego w piłce nożnej

Zrzeszenie Sportowe Gminy Grajewo. W turnieju tym w kategorii „gimnazjum” triumfowała drużyna z Jegrzni Rajgród, wygrywając wszystkie spotkania:

- Jegrznia Rajgród – LZS Boczki 6 : 0
- Jegrznia Rajgród – LZS Ruda 2 : 0
- Jegrznia Rajgród – LZS Wólka Brzozowa 3 : 1

W takim samym turnieju rozgrywanym w Danówku w kategorii „szkoła podstawowa” (klasy 4 – 6) zespół złożony z uczniów Szkoły Podstawowej w Rajgrodzie zajął również miejsce I wygrywając wszystkie spotkania, a królem strzelców całego turnieju został Kamil Bacztub.

SPORT

Z pośród wielu imprez które mają odbyć się zimą na sali gimnastycznej odbyła się pierwsza 19-11-2005., był to turniej siatkówki o „Puchar Starosty Grajewskiego”.

Udział w nim wzięło trzy drużyny: „Jegrznia” Rajgród, „Moralni Zwycięzcy” Grajewo oraz S.M.L.W. Grajewo. Turniej wygrała drużyna „Moralnych Zwycięzców” z Grajewa wyprzedzając Jegrznię Rajgród i S.M.L.W. Grajewo.

Wyniki rozegranych spotkań:

- 1. „Moralni Zwycięzcy” Grajewo : S.M.L.W. Grajewo 3 : 0
- 2. „Jegrznia” Rajgród : „Moralni Zwycięzcy” Grajewo 3 : 2
- 3. S.M.L.W. Grajewo : „Jegrznia” Rajgród 3 : 2

Tabela końcowa turnieju

- 1. „Moralni Zwycięzcy” Grajewo 3 pkt 5 : 3
- 2. „Jegrznia” Rajgród 3 pkt 5 : 5
- 3. S.M.L.W. Grajewo 3 pkt 3 : 5

Drużyna Jegrzni rozgrywała turniej w następującym składzie:

Zimiński Adam, Kalinowski Grzegorz, Poniatowski Zbigniew, Malinowski Marcin, Dembski Jerzy, Miliszewski Artur, Dembski Zbigniew.

SPORT NA TERENIE GMINY

Z udziałem drużyn samorządowych z Łomży, Grajewa, Rajgrodu, Elku

9 grudnia odbył się zorganizowany przez Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy BGŻ „Knieja” w Rajgrodzie Turniej Halowej Piłki Nożnej o Puchar przewodni OSW „Knieja”.

Celem turnieju było nawiązanie ścisłej współpracy kulturalnej i sportowej pomiędzy samorządami powiatowymi i gminnymi oraz cel charytatywny, którym była pomoc finansowa oraz materialna na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Grajewie.

W turnieju triumfowała drużyna samorządowców z Elku wyprzedzając drużyny z Rajgrodu, Grajewa, Łomży i Szczuczyna.

Tabela końcowa turnieju:

- 1. Miasto i Gmina Elk 12 pkt
- 2. Gmina Rajgród 10 pkt
- 3. Powiat Grajewo 10 pkt
- 4. Gmina Grajewo 6 pkt

- 5. Miasto Łomża 6 pkt
- 6. Miasto Szczuczyn 0 pkt

Zespół z Rajgrodu rozgrywał spotkania w składzie: Tarnacki Zygmunt Graczeński Andrzej, Matysiewicz Hubert, Matysiewicz Artur, Moczydłowski Wojciech, Szczepkowski Wacław, Klepacki Grzegorz, Krzyżewski Artur, Maciorowski Cezary.

W dniu 10 grudnia wyłoniona z pośród wszystkich drużyn samorządowych reprezentacja rozegrała spotkanie z drużyną ORŁY GÓRSKIEGO. Z drużyny z Rajgrodu w meczu tym uczestniczyli Tarnacki Zygmunt oraz Graczeński Andrzej.

Reprezentacja ORŁY GÓRSKIEGO rozegrała spotkanie w składzie:

Kalinowski Zygmunt – Ćmikiewicz Lesław, Kupcewicz Janusz, Czachowski Piotr, Grembocki Jacek, Domarski Jan, Voigt Andrzej (menedżer).

W meczu tym triumfowały gwiazdy lat 70–tych wygrywając 9:3 (4:1).

Najwięcej bramek dla reprezentacji strzelił zdobywca złotej bramki na Wembley Jan Domarski (3), a pozostałe zdobyli: Janusz Kupcewicz (2), Lesław Ćmikiewicz (1), Jacek Grembocki (1), Czachowski Piotr (1), Voigt Andrzej (1), dla reprezentacji samorządów bramki zdobyli Wojciech Sulewski (2) i Andrzej Maruszak (1).

Po zakończeniu spotkania nastąpiło przekazanie darowizny dla Domu Pomocy Społecznej w Grajewie. Pomoc Finansowa była możliwa dzięki przekazaniu kwot pieniężnych przez poszczególne gminy i powiaty.

RAJGRODZCY PIŁKARZE HALOWI ZAJĘLI I MIEJSCE

Drużyna piłkarzy Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie zajęła I miejsce w halowym turnieju piłki nożnej, który rozegrano w hali Gimnazjum w Danówku w dniu 11 grudnia 2005 r. Organizatorem turnieju byli: wójt gminy Grajewo oraz LZS. Stał on na wysokim poziomie organizacyjnym i sportowym. Uczestniczyło w nim 5 drużyn z gmin powiatu grajewskiego. Jednak „kopacze” z Rajgrodu nie dali szansy rywalom wygrywając wszystkie mecze. Gratulacje!

WYSOKA LOKATA RAJGRODZKICH TENISISTÓW

Drużyna SP w Rajgrodzie: Kamil Bacztub, Łukasz Dąbrowski, Wiktor Miliuszewski, Sebastian Jęczelewski i Mateusz Zimiński w finale wojewódzkim Turnieju Halowego Tenisa Stołowego, rozegranym 5 grudnia 2005 r. w Wasilkowie, po zaciętej walce, zajęła V miejsce w województwie podlaskim.

Tenisisci w Turnieju Drużynowym Powiatu Grajewskiego, rozegranym 12 listopada br. W hali MOSiR w Grajewie, zajęli II lokatę w powiecie grajewskim. Następnie w półfinale województwa podlaskiego, który odbył się 27 listopada w Zbójnej, zajęli również II miejsce, ulegając tylko mistrzom województwa podlaskiego – uczniom ze szkoły w Mścichach. Gratulacje!

Uczniowie Gimnazjum uczestniczą w programie profilaktyki

- dostarczenie informacji o sterydach anabolicznych oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- uświadomienie skutków ubocznych zażywania w/w substancji,
- obalenie mitów dotyczących zażywania substancji psychoaktywnych,

W SZKOLE PODSTAWOWEJ W RAJGRODZIE

SAMI WE WŁASNEJ SZKOLE

Pod koniec września 2005 r. mury naszej szkoły, po przeszło sześciu latach, opuścili gimnazjaliści. Przeszli do nowego, wspaniałego budynku, czego im serdecznie gratulujemy. Poprawiły się również warunki lokalowe w naszej szkole; każda klasa dysponuje własną izbą lekcyjną. Część klas została odnowiona oraz położone zostały nowe wykładziny. Wychowawcy i uczniowie z zapalem zajęli się przygotowaniem swoich pomieszczeń klasowych. Umożliwiło to wyeksponowanie gazetek klasowych i dekoracji.

Już od początku roku szkolnego nastąpiła drobna reorganizacja; do zasadniczego budynku szkoły przeszła klasa pierwsza, która do tej pory była w lokalu po byłym przedszkolu. Obecnie w pomieszczeniach szkolnych w bloku nr 6 funkcjonują dwa oddziały przedszkolne. W wakacje, siłami pracowników zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, pomieszczenia te zostały pomalowane oraz położono nową wykładzinę. „Zerówki” wyglądają teraz bardzo kolorowo i przyjemnie.

WYBÓR KOMITETU RODZIELSKIEGO

W dniu 9 października br. Dyrektor mgr Arkadiusz Klimaszewski spotkał się z Radami Klasowymi. Wybrano Prezydium Komitetu Rodzicielskiego w składzie:

- p. Zbigniew Poniatowski – przewodniczący,
- p. Alicja Wepner – zast. przewodn.,
- p. Alicja Zabażna – sekretarz,
- p. Renata Zapert – skarbnik,
- p. Ewa Matysiewicz – członek.

Wybrano również Komisję Rewizyjną w składzie: p. Danuta Mrowiecka, p. Dorota Miliszewska, p. Iwona Wierzbicka.

Dyrektor zapoznał rodziców z głównymi kierunkami rozwoju szkoły. Rodzice podkreślili konieczność zagospodarowania wolnego czasu uczniów, zwłaszcza dojeżdżających. Zwrócili też uwagę na bezwzględne egzekwowanie regulaminu szkoły w obszarze zachowania uczniów.

14 PAŹDZIERNIKA - DZIEŃ NAUCZYCIELA

Tradycyjnie, Dzień Edukacji Narodowej, nazywany Dniem Nauczyciela, obchodzony był w naszej szkole w przeddzień tego święta. Część artystyczną przygotowała wraz ze swymi wychowankami – mgr Ma-

- uświadomienie, że sterydy uzależniają tak samo jak inne narkotyki, czy alkohol,
- uświadomienie różnic między zachowaniami kibiców i pseudokibiców w kontekście przemocy słownej i fizycznej,
- stymulacja w kierunku rozwoju życzliwości, sympatii, altruizmu i poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie i zachowanie drugiego człowieka.

Program z zainteresowaniem obejrzało 250 gimnazjalistów i powinien on przynajmniej w części spełnić założone cele.

W czwartek 08 grudnia 2005 r. odbył się przetarg na wyposażenie gimnazjum w meble i pomoce szkolne. Przeprowadziła go komisja powołana przez dyrektora w składzie: Teresa Stryjecka – przewodnicząca, Eliza Bacztub – sekretarz i Marzanna Zawadzka. Więcej informacji podamy w następnym numerze „RE”.

W dniach 9 i 10 grudnia 2005 r. pracownicy szkół wzięli udział w II Turnieju Samorządowców zorganizowanym przez Ośrodek Szkoleniowo Wypoczynkowy „KNIEJA” w Rajgrodzie. Drużyna reprezentująca gminę Rajgród zajęła drugie miejsce (grali w niej: Zygmunt Tarnacki, Cezary Maciorowski, Andrzej Graczeński – Gimnazjum w Rajgrodzie i Hubert Matysiewicz – Szkoła Podstawowa w Beldzie oraz Wacław Szczepkowski, Artur Krzyżewski, Artur Matysiewicz, Wojciech Moczydłowski i Grzegorz Klepacki). Puchar z ramienia sa-

rianna Kobylińska. Wspaniale dobrany repertuar uczniowie wykonali perfekcyjnie, co wymagało wielu prób i czasu poświęconego na opanowanie tekstów. Wystąpił również zespół taneczny przygotowany przez p. Elżę Bacztub. Dyrektor Arkadiusz Klimaszewski wręczył nauczycielom i pracownikom szkoły Nagrody Dyrektora Szkoły. Najserdeczniejsze życzenia kadrze pedagogicznej oraz wszystkim pracownikom szkoły złożył przewodniczący Komitetu Rodzicielskiego – p. Zbigniew Poniatowski – zast. nadleśniczego Nadleśnictwa Rajgród. Nauczyciele i pozostali pracownicy szkoły otrzymali kwiaty od Samorządu Uczniowskiego i Komitetu Rodzicielskiego.

Następnie miał miejsce poczęstunek, na który dyrektor A. Klimaszewski zaprosił również kadrę pedagogiczną Gimnazjum.

ŚLUBOWANIE PIERWSZOKLASISTÓW

„Jestem małym Polakiem, kocham swoją Ojczyznę. Pragnę dbać o dobre imię klasy i szkoły. Przynajmniej być dobrym kolegą. Przynajmniej być przyjacielem zwierząt i roślin. Będę starał się swoją nauką i zachowaniem sprawiać radość rodzicom i nauczycielom. Ślubuję!”

Tak brzmiały słowa ślubowania, jakie 27 uczniów klasy pierwszej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie wypowiedziało 26 października br. w obecności rodziców, nauczycieli i uczniów klas drugich i trzecich. Do tej chwili dzieci przygotowywały się od początku roku szkolnego pod kierunkiem swojej wychowawczy-

n i p. Marii Truszkowskiej. Zanim nastąpiło pasowanie na ucznia, dzieci musiały wykazać się swoją wiedzą i umiejętnościami, jakie zdobyły przez czas pobytu w szkole. Odpowiadały na szereg pytań, które zadawali im starsi koledzy – przedstawiciele mieszkańców Krainy Wiedzy: Karolina Czerwionka i Kamil Bacztub. Z odpowiedzią nie było żadnego problemu, dzieci odpowiadały śpiewająco. Kiedy już było wiadomo, że pierwszoklasiści zasłużyli na tytuł rycerza-ucznia, złożyli uroczyste ślubowanie. Następnie zostali pasowani na uczniów przez p. dyrektora Arkadiusza Klimaszewskiego, który życzył im sukcesów w nauce. Do życzeń dołączyli się rodzice i starsi koledzy. Pierwszoklasiści otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz upominki od rodziców, którzy swoim pociechom przygotowali również słodki poczęstunek.

SZKOLNE ANDRZEJKI

Jedną z najstarszych tradycji szkolnych są Andrzejki organizowane w rajgrodzkiej szkole od niepamiętnych czasów. Tegoroczne zabawy andrzejkowe odbyły się w dniu 24 listopada i miały charakter klasowy.

W SZKOLE W RYDZEWIE

Pamiętamy

Jednym z wymienników każdej cywilizacji jest zachowanie jej tradycji i historii. Historia jest zapisana grobami ludzi znanych i zasłużonych, ale też i tych, o których możemy powiedzieć, że byli. Wśród tych „co tylko byli” było zapewne wielu takich, którzy mogli zostać znanymi i zasłużonymi. Nikt ich jednak nie odkrył. Inni natomiast zbyt wcześnie odeszli i nie zdążyli wykorzystać talentów danych im od Boga.

Historia naszego kraju jest zapisana wyjątkowo wieloma grobami. Są to groby pojedyncze stojące na wspaniałych cmentarzach lub na zwykłych cmentarzach czy też zaznaczone symbolicznie brzoźowym krzyżem. O prawdziwie tragicznej historii mówią groby zbiorowe, w których pochowane są nadzieje, smutki, mądrości i tęsknoty wielu, często anonimowych, ludzi.

Takie mogiły znajdują się w lasach w okolicy wsi Kosówka. Są to groby pomordowanych jeńców z obozu w Boguszach w czasie II wojny światowej. Nasza szkoła od lat nimi się opiekuje. Każdego roku pod koniec października jedziemy tam, sprzątamy, zostawiamy wiązanki i znicze.

Tak było i w tym roku. Tradycyjnie pojechała do pracy najstarsza klasa w szkole. Mimo złej pogody udało nam się zaprowadzić tam porządek. Nie wszystko jednak da się zrobić przy pomocy dzieci. W przyszłym roku zostaną tam wykonane większe prace porządkowe. Wykonamy je wspólnie z Nadleśnictwem Rajgród i Burmistrzem Rajgrodu. zostaną wtedy usunięte krzaki i drzewka, które przerastają nawet przez położony przed paru laty polbruk.

SO

Wczoraj jeszcze przedszkolaki, dzisiaj już pierwszaki

Bardzo ważnym momentem w życiu każdego dziecka jest rozpoczęcie nauki w szkole, a pierwsze chwile tu spędzone, pierwsze wrażenia pozostają w pamięci na długie lata.

W Szkole Podstawowej w Rydzewie staramy się, aby dzień przyjęcia uczniów klasy pierwszej w grono społeczności szkolnej był miłym i niezapomnianym przeżyciem zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców.

W tym roku uroczystość ślubowania klasy pierwszej odbyła się dnia 9 listopada. Na uroczystość poza

Radą Pedagogiczną i rodzicami zaproszono przyjaciela naszej szkoły p. nadleśniczego Mariana Podleckiego. Ślubowanie rozpoczęło się od części artystycznej, następnie była część turniejowa, podczas której uczniowie klasy pierwszej musieli wykazać się wiedzą, sprawnością, sprytem i odwagą. Turniej prowadziły uczennice z Samorządu Uczniowskiego.

Pan dyrektor pochwalił pierwszaków i dopuścił do ślubowania i pasowania na ucznia. Następnie odbyła się ceremonia „obcinania ogonków”. Ta część wzbudziła wśród publiczności wiele uśmiechu i radości. Panujący na Sali nastrój przerywali młodzi ekolodzy z klas starszych, protestowali oni przeciwko „niehumanicznemu traktowaniu kotków”.

Na zakończenie dyrektor wręczył pierwszacom dyplomy pasowania na ucznia, a wychowawczynie, Pani Jolanta Rejkiewicz, wręczyła upominki od wydawnictwa DIDASKO, życząc im samych sukcesów na nowej drodze obowiązków szkolnych. Tego samego życzyły również przedszkolaki recytując swoje wiersze, przygotowane pod kierunkiem Pani Marii Milewskiej. Pan Nadleśniczy nagroził maluchów i wszystkich zebranych słodyczami z czarodziejskiego kufra.

Tego samego dnia spotkała naszą szkołę jeszcze jedna niespodzianka. Pan Nadleśniczy, przychylając się do próśb naszych uczniów, zakupił nowy stół do tenisa stołowego.

JR

Raz odzyskana wolność

„Półtora wieku marzeń
o wolnej Polsce

A jednak marzenia mogą się spełnić,
choć Polacy czekali NATO 123 lat...”

11 listopada obchodziliśmy 87. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Z kart historii wiemy, że Polacy potrafili wykorzystać wojenną klęskę mocarstw zaborczych i własnym czynem zademonstrowali, że „jeszcze Polska nie zginęła”.

Uczniowie naszej szkoły, na apelu w dniu 9 listopada, przypomnieli nam etapy odzyskiwania wolności przez Polaków. Tak jak walce polskiego żołnierza zawsze i wszędzie towarzyszyła pieśń, tak i my uświetniliśmy nasz występ starymi piosenkami: „Wojenka, wojenka”, „Pierwsza brygada”, „Pierwsza kadrowa”, „Ułani, ulani malowane dzieci”. Przy syntezatorze akompaniował Daniel Lewoń.

BW

HALLOWEEN

Wiele elementów z zachodu wnika w naszą kulturę. Obchodzone w USA święto Halloween zagościło od jakiegoś czasu i w Polsce. W naszej szkole też od kilku lat duchy, strachy i straszdyła tańczą na dyskotecce.

10. listopada b.r. w naszej szkole odbyła się taka halloweenowa dyskoteka organizowana przez Samorząd Uczniowski. Na dyskotekę przybyło wiele czarownic, duchów i straszdeł. Wszyscy się świetnie bawili.

W trakcie wesołej zabawy odbyły się konkursy:

- na najciekawsze przebranie
- na najbardziej przerażający okrzyk

Na sali panował półmrok, a z każdego kąta wyglądały duchy.

Wieczór wróż i zabaw

Mimo iż tradycyjne Andrzejki przypadają na inny dzień, to w Szkole Podstawowej w Rydzewie zorganizowano je 24 listopada.

W programie tej imprezy znalazły się tradycyjne zabawy i wróżby związane z tym dniem. Zwyczaj ten, kulturowany od czasów jeszcze pogańskich, do dzisiaj cieszy się dużym powodzeniem. W tym roku przyszło bardzo wielu uczniów naszej szkoły, ale byli też uczniowie gimnazjum, którzy już opuścili mury tej szkoły. W programie nie zabrakło przestawiania butów, lania wosku, wróżenia z kart. Każdy uczestnik mógł zobaczyć swojego wybrańca w studni, zrobionej na ten czas w budynku szkoły.

Samorząd Uczniowski przygotował na ten dzień bufet z kanapkami i loterię fantową, w której każdy los wygrywał. Organizatorem była Pani Cecylia Mroziewska.

SO

WARSZTATY HISTORYCZNE

Każde miejsce opowiada swoją historię, czyli jak dziedzictwo kulturalne uczynić ważnym atutem rozwoju regionalnego.

W dniach 18 – 19 listopada 2005 r. w Szkole Podstawowej w Rydzewie odbyły się warsztaty „Każde miejsce opowiada swoją historię”. Celem tych warsztatów było:

- poznawanie tradycji rodzinnej, regionalnej i narodowej;
- poznanie najbliższego środowiska, dostrzeganie specyfiki kulturowej, historycznej i przyrodniczej regionu;
- pielęgnowanie wartości rodzinnych w połączeniu z wartościami kulturowymi wspólnoty lokalnej;
- rozwijanie podstaw patriotycznych związanych z tożsamością regionalną;
- przygotowywanie do aktywnego uczestnictwa w życiu rodzinnej miejscowości.

Udział brały 3 grupy uczniów ze Szkoły Podst. W Rajgrodzie, w Rudzie i w Rydzewie.

W pierwszym dniu uczniowie opisywali najbardziej charakterystyczne elementy krajobrazu swojej miejscowości; charakteryzowali wybrany obiekt zabytkowy; opracowywali „karty postulatów” jako wyraz możliwości działania i takiego kształtowania środowiska, by było ono piękne i przyjazne.

Uczniowie S.P. w Rajgrodzie i S.P. w Rydzewie otrzymywali bezpośrednio odpowiedzi na swoje postulaty od p. burmistrza Zygmunta Dziądziaka.

Po krótkiej przerwie nastąpiła prezentacja tradycji, zwyczajów, obzędów i współczesnych wydarzeń kulturalnych.

Zmagania uczniów pilnie wysłuchiwali i oceniali przybyli goście:

- 1 P. Zygmunta Dziądziak – burmistrz Rajgrodu;
- 2 P. Grzegorz Jaksina – koordynator projektu;
- 3 P. Joanna Sokulska i p. Jerzy Wołkowyski – Modelatorzy.

Po pierwszym dniu warsztatów uczniowie ze S.P. w Rudzie i Rydzewie uzyskali po 59 punktów, Rajgród – 51 punktów.

O godz. 13:00 wszyscy zasiadliśmy do wspólnego, rodzinnego obiadu, jak nakazuje stara tradycja.

Drugi dzień warsztatów rozpoczął się od prezentacji produktów rzemiosła ludowego i lokalnych potraw. Uczniowie S.P. w Rydzewie przedstawili scenkę z wieczoru adwentowego na wsi prezentując przedmioty codziennego użytku niezbędne dla rolnictwa. Ekspozatów z tamtych czasów użyczyli nam: pp. U. i E. Obyrcy z Zalesia (Gm. Wąsosz), pp. E. i T. Stankiewiczowie z Wólki Piotrowskiej, pp. K. i W. Rydzewscy z Rydzewa, pp. J. i ST. Lewoniewie z Bukowa, pp. B. i W. Lubińscy

z Rydzewa, pp. L. i G. Laskowscy z Rydzewa, pp. A. i J. Kolenda z Mieczy, pp. E. i J. Zyskowscy z Kosówki.

Z lokalnych potraw p. Bożena Malinowska z Rydzewa i p. Danuta Pieńczykowska z Kołak dla wszystkich gości i uczestników przygotowały kołaczki. Wszyscy zajadali je ze smakiem. Po przerwie przeszliśmy do ostatnich zadań: historii, słynnych postaci, rodów, rodziny i wspólnoty lokalnej. Wszystkie prezentacje były bardzo ciekawe i interesujące.

Przybyli goście: G. Jaksina, J. Sokólska, I. Kotowicz- Borowy, J. Wołkowyski podsumowali pracę wszystkich zespołów. Końcowe wyniki prezentacji:

- S.P. Ruda 158 punktów
- S.P. Rydzewo 157 punktów
- S.P. Rajgród 150 punktów

Po wręczeniu nagród wszyscy udaliśmy się na wspólny obiad.

Możemy stwierdzić, iż była to prawdziwa lekcja Historii poznaliśmy dorobek naszych dziadków, pradiadków. Stwierdzamy, że powinniśmy być dumni mieszkając na wsi, poznając tradycje rodzinne, regionalne i wiedzieć, jaki sposób pielęgnować wartości rodzinne.

W szczególności chcemy podziękować tym panom i panią, które pomogły nam używając swoich rodzinnych pamiątek. Przekonaliśmy się, że warto kultywować tradycje na temat naszych korzeni.

To były cudowne dwa dni poświęcone naszej miejscowości, naszym rodzinom, naszym korzeniom.

B.W.

ZABYTKI POWIATU GRAJEWSKIEGO

KOŚCIÓŁ
W NIEDŹWIADNEJ

Niepodważalną zasługę mają książęta mazowiecy w umacnianiu polskości na północno-wschodnich krańcach swego księstwa. W wiekach średnich Wizna była grodem kasztelańskim, najdalej wysuniętym ku Jaćwięgom. Kiedy po ostatecznym upadku Jaćwieży i ukształtowaniu się granicy z Krzyżakami mocą traktatu melneńskiego z 1422 r., książę Janusz I i jego następcy wzmogli akcję osadniczą wzdłuż granicy pruskiej. Wiek XV był okresem intensywnej lokacji wsi między Narwią, Biebrzą, Łekiem (Elkiem) a granicą z Zakonem. Mazowszanie z ziemi czerskiej, zakroczymskiej i ciechanowskiej otrzymywali po kilka, kilkanaście lub kilkadziesiąt włók ziemi, najczęściej porośniętej puszcza, gdzie zakładali wsie. Mieli obowiązek wobec władcy, ten najważniejszy, stawać zbrojnie na jego wezwanie.

Niedźwiadna została założona w XV wieku, jako Miedźwiada. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1426 r. Wówczas to od Stanisława z Miedźwiady 5 włók odkupił Mikołaj z Kurzątek herbu Awdaniec. W tym samym roku wraz z krewnym Bartłojem ze Stawisk otrzymał od księcia Janusza I łączne nadanie 40 włók. W 1436 r. książę Władysław I potwierdził przywilej synom Bartłojem - Niedźwieckim herbu Awdaniec. Jednak w 1439 r. przejęte od nich 30 włók nadał staroście wiskiemu Konradowi, który w 1451 r. wykupił pozostałe 10 włók. Córki Konrada wniosły części wsi swoim mężom (wymienionym w 1473 r. jako dziedzice oraz kolatorzy kościoła): Dorota

i Małgorzata - braciom Marcinowi i Bartłojowi z Łepków, protoplastom Niedźwieckich. Przerowa; Katarzyna - Mikołajowi z Wierzbi. Ta ostatnia w 1491 r. sprzedała swoją część Daćbogowi Podoskiemu, kuchmistrowi książęcemu, późniejszemu staroście łomżyńskiemu.

W XVI wieku wieś była w posiadaniu Niedźwieckich, Podoskich, Grądzkich, część w posesji zastawnej Iłowskich. W XVII wieku: Niedźwieckich do 1692 r., kiedy ich część wykupił Stanisław Antoni Szczuka, przyłączając ją do dóbr szczuczynskich; Grądzkich do ok. 1665 r., następnie Brzostowskich. W XVIII-XX wieku Gołębiowskich, Rakowskich i Truszkowskich.

Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa pierwotnie był drewniany, ufundowany przed 1462 r. przez Konrada z Niedźwiadnej, starostę wiskiego, oraz dziedziców Brzeźna. W 1463 r. wzmiankowany jako filialny kościoła parafialnego w Wąsosz. W 1464 r. występuje już jako parafialny.

Obecny kościół murywany, wzniesiony ok. połowy XVI wieku, najprawdopodobniej staraniem ks. Stanisława Iłowskiego, od 1551 r. tutejszego plebana. W późniejszych przekazach wzmiankowane daty: 1537, 1551, 1588. W czasie wizytacji biskupiej w 1609 r. został określony jako zaniedbany. Konsekrowany został przez Biskupa Stanisława Starszewskiego ok. 1628 r., sufragana płockiego. W 1697 r. dach uszkodzony przez pożar. W 1708 r. nadbudowano koronę murów z wykonaniem barokowego gzymsu wieńczącego. Przed 1781 r. dobudowano murywaną kruchtę północną. Ponowny pożar w 1812 r. Kościół był zasadniczo remontowany w 1896, po 1916, ostatnio w latach 1971-1978. Wykonano wówczas nowy strop, posadzkę, powiększono okna, wykonano nowe tynki we wnętrzu i na elewacjach zewnętrznych, wykonano nową więźbę dachową. Wówczas też rozebrano barokowe ołtarze.

Godne upamiętnienie 200. rocznicy urodzin Hansa Christiana Andersena

RYDZEWO BAŚNIAMI ZAKWITŁO

W 1805 r. w niedalekiej przeciwieństwie Danii urodził się w ubogiej chacie szewca Andersena syn, któremu dano dwa imiona: Hans Christian. Ojciec, na skutek wyczerpania organizmu po wojnach napoleońskich, zmarł i wychowaniem syna zajęła się matka wraz z babką. Młody Hans Christian musiał ciężko pracować, ale nigdy nie przestał marzyć o wyjeździe do Kopenhagi, bo pociągał go świat książki i teatru. Kiedy nabierał odpowiednią sumę pieniędzy, opuścił swoje rodzinne strony i udał się do stolicy po naukę. Nie szła mu ona zbyt dobrze, co zauważył jego protektor, więc dość szybko zajął się pisarstwem. Świat dziecięcych przeżyć, zapamiętanych baśni i przedziwnych opowieści, przeżycia ubożego wiejskiego chłopca znalazły odbicie w jego twórczości. Baśnie Hansa Christiana Andersena, jakże często odwołujące się do pokrzywdzonych i biednych, posiadają swoistą wymowę, mają głębokie moralne przesłanie. Pisarz duński szybko osiągnął sławę, a dorobek jego życia jest niepodważalny w światowej literaturze.

Szkoła Podstawowa w Rydzewie, pragnąc godnie uczcić rocznicę urodzin baśniopisarza, podjęła się organizacji ogólnogminnego konkursu „W 200. rocznicę urodzin Andersena”. Opracowano regulamin, który rozesłano do wszystkich

szkół podstawowych w gminie Rajgród. Konkurs skierowany był do uczniów klas trzecich i młodszych, a uczniowie mieli zapoznać się z następującymi baśniami: „Świnio-pas”, „Pasterka i kominiarczyk”, „Dzikie łabędzie”, „Słownik”, „Nowe szaty cesarza”, „Księżniczka na ziarnku grochu”, „Calineczka”, „Królowa Śniegu”.

W sobotę, 3 grudnia 2005 r., rydzewska szkoła wypełniła się delegacjami z poszczególnych szkół. Rzeczywistość przeszła najśmielsze oczekiwania organizatorów; w konkursie wystartowały wszystkie szkoły podstawowe z gminy Rajgród. Zebranych przywitał dyrektor Sławomir Obrycki, który podziękował sponsorom i wszystkim za przybycie. Następnie p. Maria Milewska odczytała najbardziej istotne i najciekawsze fragmenty życiorysu Andersena. W konkursie scenek rodzajowych jury w składzie: Zygmunt Dziądziak - Burmistrz Rajrodu - przewodniczący jury, ks. Tomasz Wilga - proboszcz parafii pw. św. Ojca Pio w Grajewie, ks. Artur Gawrychowski - proboszcz parafii w Rydzewie, Stanisław Ziuzia - przewodniczący Rady Miejskiej w Rajgrodzie, Marian Podlecki - nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród... oceniło inscenizacje baśni: „Księżniczka na ziarnku grochu” – w wykonaniu szkół w Beldzie i Rydzewie, „Ca-

Kościół jest późnogotycki, orientowany, salowy, zbudowany na planie prostokąta. Murowany z cegły, wątki mieszane z przewagą wendyjskiego z dekoracyjnym wykorzystaniem kamieni narzutowych w elewacji północnej i zachodniej oraz jako posadowienia szkarp. Nietynkowany z wyjątkiem kruchty, blend w szczytach, gzymsów podokapowych i ościeży okien. Od północy znajdują się: zakrystia oraz bezstyłowa kruchta sprzed 1781 r. Kościół jest oszkarpowany. W zwieńczeniu ścian, ponad pierwotnym wgłębnym pasem fryzu podokapowego, znajduje się tynkowany gzyms z 1708 r. Elewacja zachodnia i wschodnia z analogicznie opracowanym siedmioosiowym schodkowym szczytem, o półkoliście zamkniętych polach, wypełnionych tynkowanymi, uskokowymi, zamkniętymi półkoliście blendami. Szczyt wydzielony ceglany fryzem kantówkowym. Na osi elewacji zachodniej uskokowy portal o profilu wałkowym, ujęty w szkarpy. Nad nim znajduje się małe, koliste okno w uskokowym ogramieniu. W elewacji wschodniej, odpowiednio na osi, jest wielkie okno. W półszczytach zakrystii, u podstawy, poziomy pas z półkoliście zamkniętych, tynkowanych blend. Nad nim dwie także blendy, rozmieszczone schodkowo. Dachy nad korpusem i kruchtą są dwuspadowe, zaś na zakrystii pulpitowy. Na kalenicy znajduje się ażurowa, pobita blachą, sygnaturka

Wnętrze, kryte stropem, porozdzielane wąskimi przyściennymi filarami. Ściany zostały zwieńczone w 1708 r. barokowym gzymsem. W zakrystii sklepienie kolebkowe. Okna rozglifione zamknięte półkoliście. Na osi wschodniej wielkie okno, w którym witraż wykonano w 1978 r. przez Zygmunta Kosmickiego w Poznaniu. W zakrystii małe, prostokątne. Portale wewnętrzne zamknięte półkoliście i w ścianie zachodniej gładkie, w ścianie północnej uskokowe z profilem wałkowym, prowadzące do kruchty i zakrystii.

lineczka” - szkoła w Mieczach, „Świniopas” - szkoła w Rajgrodzie i ”Nowe szaty cesarza” – szkoła w Woźnejwsi. W inscenizacji przygotowanej przez uczniów z Rydzewa nie zabrakło rzeczywistego stosu materacy i pierzyn. Uczniowie z Woźnejwsi jako jedyni zastosowali odpowiednio dobrany podkład muzyczny. Ale była to zaledwie pierwsza z punktowanych konkurencji.

Po przerwie, podczas której wszyscy zostali ugosczeni poczęstunkiem przez organizatorów, trzysobowe zespoły młodych artystów udały się do innej sali, by na kartonie malować wybraną scenkę z konkretnej baśni. Natomiast inne trzysobowe zespoły, reprezentujące poszczególne szkoły, przystąpiły do odgadywania wyłożonych rekwizytów, które trzeba było przyporządkować odpowiednim baśniom. Kolejną konkurencją była prezentacja postaci z baśni Andersena. Porcje informacji były dozowane; najszcuplejsze były najwyżej punktowane. Następnie odbyła się zgaduj-zgadula. Opiekunowie szkolnych reprezentacji przygotowali zestawy 10 pytań dotyczących baśni Andersena, które weszły do puli losowo wybieranych pytań.

Ogólnie można podsumować, że uczniowie byli bardzo dobrze przygotowani, czego wyrazem były udzielane trafne odpowiedzi. Każda ze szkół zapewne włożyła wiele pracy w przygotowanie się do konkursu. Atmosfera panująca podczas konkursu przypominała wspaniałe zorganizowaną

Interesujący fakt podaje J. Truskowski w swej książce „Wstawaj, na Sybir nas wywoż!”: „22 czerwca 1941 r., we wczesnych godzinach porannych, pocisk wystrzelony z Prus Wschodnich przez artylerię niemiecką wpadł do kościoła przebijając dach., sufit w samej gołębiczy i spadł przed ołtarzem nie rozrywając się. W przeciwnym razie nie byłoby tego kościoła może do dziś. Przez trzy kolejne niedziele parafianie razem z proboszczem, księdzem Pęskim, uczestniczyli w mszach dziękczynnych za ocalenie tego kościoła. Dokładnie za miesiąc, dnia 22 lipca, miał brać ślub przed tamtym ołtarzem, obok śmiercionośnego cielska żelaza pełnego prochu, p. Henryk Gorzoch z Milewa z p. Apolonią Rydelek. Ojciec młodej powiedział, że jego córka w obecności pocisku nie będzie brała ślubu. Przyszedł do kościoła, stanął przed pociskiem, przed ołtarzem pomodlił się i zrobiwszy znak krzyża na piersi, może ostatni raz w życiu, schylił się i dźwignął ciężki, chyba półmetrowy pocisk, i wyniósł na żwirownię, gdzie go zakopał.”

W 2005 r., staraniem ks. proboszcza Jarosława Stefaniaka, który odnalazł w budynkach gospodarczych rozebrane barokowe ołtarze, odrestaurowano ołtarz główny. Umieszczono w nim barokowe rzeźby m. in. św. Piotra, św. Pawła i patrona świątyni - św. Stanisława Bpa, którym nadano blask dawnej świetności po zabiegach konserwatorskich.

JANUSZ SOBOLEWSKI
 fot. JANUSZ KARWOWSKI

BIBLIOGRAFIA:

- Kałamajska – Saeed M., *Kolno, Grajewo i okolice*. [w:] *Katalog zabytków sztuki*, Warszawa 1988;
 Rudnicki J., *Zabytki ziemi łomżyńskiej*, t. 1, TMR, Rajgród 1998;
 Truskowski J., *Wstawaj, na Sybir nas wywoż!*, TMR, Rajgród 2003;
Studia i materiały do dziejów powiatu grajewskiego. Pod red. Gnatowski M. i Majecki H., Warszawa 1975.

zabawę dzieci w świecie baśni. Przed ogłoszeniem wyników głos zabrał dyr. S. Obrycki, który odczytał pismo z ambasady Królestwa Danii: - Konkurs ten jest bardzo ciekawą i ważną inicjatywą, dzięki której więcej osób będzie mogło poznać twórczość tego wielkiego pisarza. W odpowiedzi zaś na Pana prośbę przesyłamy książki, plakaty i materiały informacyjne o Hansie Christianie Andersenie oraz o Danii...

Przewodniczący jury - Z. Dziadziak ogłosił wyniki i wręczył nagrody, których nie zabrakło dla wszystkich uczestników imprezy.

I miejsce zajęli gospodarze - Szkoła Podstawowa w Rydze-
 wie;

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Woźnejwsi z siedzibą
 w Karczewie;

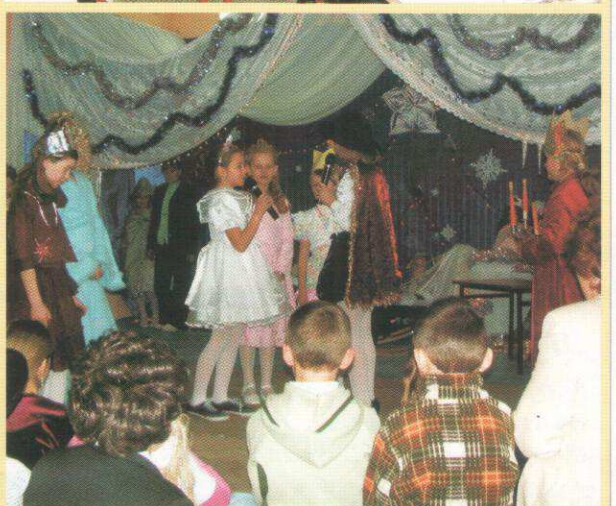
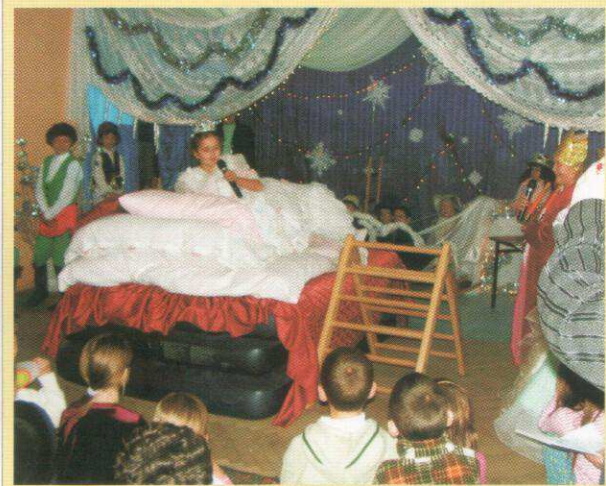
III miejsce - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewi-
 cza w Rajgrodzie.

Na podkreślenie zasługuje wspaniała organizacja; zaangażowanie dyrektora oraz wszystkich nauczycieli z Rydze-
 wa. Wiele pracy trzeba było włożyć w przygotowanie kon-
 kursu, całej szkoły i zwłaszcza wspaniałej dekoracji sceny
 w sali gimnastycznej.

A ja tam byłem...

J.S.

Fot. K. Mroziewski

JAK BUDOWANO GIMNAZJUM W RAJGRODZIE?

Podpisanie umowy z wykonawcą (14 XI 2000r.), od lewej:
Zygmunt Dziadziak - burmistrz, Jarosław Kuczyński - zast.
burmistrza, Tadeusz Grygo - prezes "Robexu",
Stanisław Tylman - z Zarządu "Robexu"

Gimnazjum w budowie (maj 2001r.)

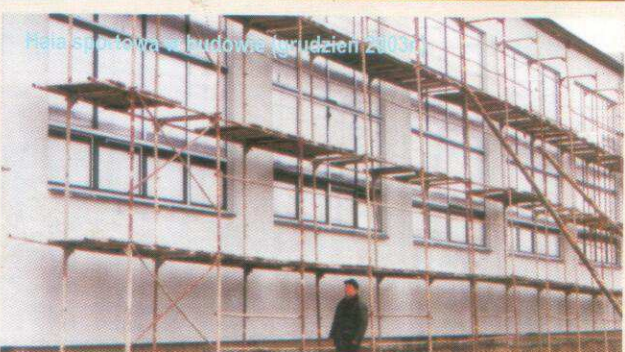
Janusz Sobolewski - członek Zarządu Miejskiego prezentuje
akt erekcyjny budowy Gimnazjum (18 XII 2000r.)

Wstawianie okien (maj 2002r.)

Wmurowanie kamienia węgielnego i poświęcenie budowy;
od lewej: J. Kuczyński, M. Konońko, A. Zimiński, T. Grygo,
K. Pienczykowski, J. Sobolewski, Z. Poniatowski, Z. Tarnacki,
Z. Dziadziak i ks. H. Mojzuk (15 XI 2000r.)

Hala sportowa w budowie (grudzień 2003r.)

Gimnazjum z lotu ptaka (lipiec 2005r.)

Sesja RM, na której Gimnazjum nadano
imię ks. Józefa Radwańskiego
(30 VI 2005)

Finansowy etap prac wykończeniowych
(listopad 2005r.)

„RAJGRODZKIE ECHA” - PISMO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW RAJGRODU

Adres Redakcji: 19-206 Rajgród, ul. Warszawska 32/20 Nr rach. bankowego: 90 8764 0007 0000 0374 2000 0010

Redaguje zespół: Jan i Zygmunt Tarnaccy, Joanna, Irena i Janusz Sobolewscy,

Niniejszy numer "RE" ukazał się dzięki wsparciu finansowemu: Władz Samorządowych miasta i gminy Rajgród